

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

9^E JAARGANG

WOENSDAG 20 AUGUSTUS 1924

No. 451

INHOUD

HET ONTWERP-TARIEFWET door <i>Ir. C. F. Stork</i>	Blz. 720
De Fiscaal-technische zijde van het Ontwerp-Tariefwet II door <i>J. van der Poel</i>	721
De Financieele toestand in China door <i>Thos. T. H. Ferguson</i>	725
Universal Cotton Standards door <i>I. J. Kalmon</i>	727
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Werkloosheid en het Regeeringsprogramma door <i>Dr. T. B. Gregory</i>	728
AANTEEKENING:	
De Indische producten in 1923/24	730
BOEKAANKONDIGING:	
Dr. B. G. Escher: De methodes der grafische voorstelling, bespr. door <i>Mr. Dr. J. H. van Zanten</i>	733
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	733—741
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Redacteur-Secretaris van het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telefoon Nr. 3000. Postchèque- en girorekening
Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

19 AUGUSTUS 1924.

Van eenige vermindering in het aanbod van geld is nog niets te bespeuren. Het gevolg hiervan is dan ook, dat de noteering voor privaat-disconto weder van $2\frac{1}{4}$ pCt. tot 2 pCt. is teruggelopen.

Prolongatie noteerde $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{3}{4}$ pCt.

* *

Op Woensdag 20 Augustus stelt de Minister van Financiën de gelegenheid open tot inschrijving op zestig miljoen Gulden schatkistpromessen en biljetten.

* *

De post binnenlandsche wissels op den weekstaat van de Nederlandsche Bank geeft een vermindering te zien van f 4,6 miljoen; zoo ook de post beleeningen, die met ruim f 6 miljoen blijkt te zijn afgenomen, welke vermindering voornamelijk de effectenbeleeningen betreft. Wijziging vertoont eveneens de post papier op het buitenland, die met f 7 miljoen terugliep, tegenover een vrijwel gelijke stijging van de post diverse rekeningen onder het actief, die in de vorige weekbalans f 103,5 miljoen beliep en

thans f 110,6 miljoen bedraagt. De biljettencirculatie daalde met f 11 miljoen van f 963,9 miljoen tot f 952,9 miljoen. Het rekening-courantsaldo van het Rijk steeg met ruim f 5 miljoen. Het saldo van anderen daalde met bijna f 5 miljoen. Ten aanzien van het beschikbaar metaalsaldo valt opnieuw een stijging, thans van bijna f $2\frac{1}{2}$ miljoen, op te merken. Het dekkingspercentage bedraagt 54.

* *

Aanvankelijk was de handel op de wisselmarkt nog al levendig, doch tegen het einde der week deed zich de invloed gevoelen van het gesloten zijn der beurzen bij onze zuidelijke burenen en werd de handel ook hier weder minder vlot.

Na het definitieve einde der conferentie heeft de Fransche franc, die na de groote daling op 12 Augustus van 14,60 op $14,17\frac{1}{2}$ en $14,07\frac{1}{2}$, zich gaandeweg weder tot 14,60 kon verbeteren, zich niet kunnen handhaven. Heden was het aanbod, waarschijnlijk voortkomende uit afgewikkelde hausse-positie's, overwegend en kwam het slot na veel ups en downs op $14,12\frac{1}{2}$.

Dollars bleven tamelijk wel op hetzelfde niveau; het slot echter iets beter 2,56.

Verder valt nog melding te maken van eenige verlevendiging in het deviezenverkeer met Duitschland.

* *

Op de termijnmarkt deden Ponden op levering een aanzienlijk disagio (ca. $2\frac{3}{4}$ cent voor 3 maanden); de laatste dagen is hierin echter verandering gekomen en waren contante Ponden tegen 3 maands weder met 2 cent aangeboden.

LONDEN, 16 AUGUSTUS 1924.

Hoewel de markt Dinsdag en Woensdag haar schuld aan de Bank of England terugbetaalde, was dit geen teeken, dat er meer aanbod was of zou komen. Integendeel, de vraag naar kort crediet was grooter dan de voorgaande week, en Donderdag werd weer een klein bedrag bij de Bank tegen $4\frac{1}{2}$ pCt. opgenomen. Nieuw opnemen van daggeld kostte in de meeste gevallen 4 pCt., maar sporadisch is zelfs $4\frac{1}{2}$ pCt. betaald. Vernieuwen van zevendaagsche leeningen kostte $2\frac{3}{4}$ pCt.

De discontomarkt was iets levendiger, terwijl de koersen vast bleven. September Treasury Bills waren gevraagd tegen $3\frac{9}{16}$ — $5\frac{1}{8}$ pCt.

2-mnds prima bankaccept	$3\frac{3}{4}$ — $1\frac{13}{16}$ pCt.
3- " " "	$3\frac{13}{16}$ pCt.
4- " " "	$3\frac{7}{8}$ — $1\frac{15}{16}$ pCt.
6- " " "	$4\frac{3}{16}$ — $5\frac{1}{16}$ pCt.

HET ONTWERP-TARIEFWET.

Het zal velen industrieelen moeilijk vallen, zich met het thans bij de Tweede Kamer aanhangig gemaakte tariefwet-ontwerp te vereenigen, ook al zien zij Minister Colijn gaarne aan het werk, omdat zij hoop hebben, dat het dezen man van zaken en bekwaam regeerder, wien de bloei van handel en nijverheid ter harte gaat, zal gelukken ons aan een sluitend budget te helpen.

In de eerste plaats is het ontwerp niet te aanvaarden, omdat elke verdere belasting-verhooging gepaard moet gaan met een belastingvermindering aan den anderen kant. Ons volk kan geen vermeerdering van belasting dragen, allerminst waar deze belasting direct en indirect de productiekosten der nijverheid en de levenskosten der werkers in die nijverheid zal verhoogen.

In de tweede plaats is het ontwerp verwerpelijk voor de voorstanders van den vrijen handel, die, ondanks alle propaganda in tegenovergestelde richting, mogen vertrouwen nog de groote meerderheid van ons volk achter zich te hebben. Zij achten een verhooging der invoerrechten van 5 op 8 pCt. voor wat het ontwerp „toonbank-artikelen” noemt, voor vele van die artikelen een groote stap in protectionistische richting. Zij vrezen bovendien met recht, dat die stap zoo heel gemakkelijk door anderen zou worden gevolgd, daar reeds nu de „begeerlijkheden” zijn opgewekt, waartegen Pierson zoo overtuigend wist te waarschuwen.

In de derde plaats zijn zelfs de protectionisten niet tevreden, die nog meer bescherming wenschen voor tal van artikelen en die aan den anderen kant bescherming zien wegvallen, waar deze thans voor vele artikelen zelfs bij het matige recht van 5 pCt. inderdaad bestaat. Waar deze artikelen volgens den ontwerper van het voorgestelde tarief niet tot die van de toonbank behoren, zullen zij zonder invoerrecht worden ingevoerd. Dit maakt het bestaan in deze uiterst moeilijke tijden voor vele industrieën nog moeilijker en zelfs bij vrijhandelaars moet men wel een groote opofferingsgezindheid verwachten, om tegen deze voornemens niet op te komen, als bestaande bescherming verdwijnt op hetzelfde oogenblik, dat hun productiekosten kans loopen verhoogd te worden.

De voorsteller van het ontwerp zal de critiek der laatste klagers misschien niet ongaarne hooren. Hij kan aan hun wenschen tegemoetkomen door aan hen voor het oogenblik de bestaande bescherming te laten, waardoor hij nog eenige millioenen meer uit het tarief zal kunnen halen. Met eenigen goeden wil zijn die artikelen ook wel naar de toonbank te verplaatsen en de zaak is gezond!

Maar zoo komt men er toch niet en zoo zal de minister er niet willen komen. Waarom dan echter als een soort van noodmaatregel plotseling deze ingrijpende wet ingediend, die bij de Tweede Kamer zoo weinig ernstig is beschouwd, dat zij meende haar in een zomerschen achtermiddag in de afdeelingen te kunnen behandelen?

De voorstanders van het ontwerp, die het ten deele zullen willen aanvaarden, omdat het hun van de onaangename taak ontslaat tot het uiterste mede te werken aan bezuiniging, terwijl anderen uit protectionistische neigingen, dankbaar, zij het onvoldaan, hun stem zullen geven, zullen waarschijnlijk tot verdediging van het ontwerp aanvoeren, dat men nu reeds sedert vele jaren op een zogenaamde technische herziening heeft aangedrongen en dat die nu eindelijk in het ontwerp haar beslag kan krijgen.

De vraag daargelaten of aan die technische herziening, nu de practijk met de meest onduidelijke of onjuiste bepalingen van de bestaande wetgeving wel weg weet te vinden, werkelijk zoo groote behoefte was, moet geconstateerd worden, dat dan toch thans wel de allerslechtste methode gekozen is om die wijziging tot stand te willen brengen. Zulk een herziening is

een zeer moeilijk werk en kan zeker niet goed worden uitgevoerd zonder een ernstig en nauwkeurig onderzoek door de vele belanghebbenden bij het tarief.

Men heeft echter juist het tegenovergestelde gedaan. Nauwelijks ingediend bij de Tweede Kamer, behandelt deze het in de afdeelingen; zij acht zich snel tot oordeelen in staat. De Minister echter vermoedt blijkbaar, dat er toch nog wel moeilijkheden kunnen bestaan, waar de Kamer ze niet bevroedt en geeft te elfder ure handel en industrie gelegenheid tot 1 Augustus bezwaren in te brengen. Zal de Minister op grond van ingebrachte bezwaren met een nota van wijzigingen komen? Zoo ja, dan zal hij het geheele systeem wel moeten wijzigen. Maar bovendien is het geheel onmogelijk, dat vóór 1 Augustus het ontwerp ook door belanghebbende en deskundige kringen voldoende is bestudeerd. Wie het even inkijkt zit reeds met de handen in het haar en wie zich verder in de zaak verdiept, staat voor schier onoverkomelijke moeilijkheden, die een spoedig bescheid onmogelijk maken. Ook na 1 Augustus zullen zeker nog bezwaren kunnen worden medegedeeld.

Op de eerste nota zullen dus wellicht andere volgen en als het ontwerp geheel gewijzigd is zal de Kamer eigenlijk eerst aan een ernstig onderzoek kunnen beginnen.

Dit alles had vermeden kunnen worden, als de Minister bij zijn oorspronkelijken opzet gebleven was, waarin een verhooging van de invoerrechten zoude moeten dienen ter verlaging van voor de nijverheid en de kapitaalvorming meest schadelijke directe belastingen. Dan gold het dus verbetering, die wel noodig maar niet zoo dringend was als dit plan, en had men, indien een technische herziening van het tarief zoo noodig werd geacht, deze met de noodige zorg tot stand kunnen brengen. Dan zoude ook waarschijnlijk de ontwerper van dit wetsontwerp zelf overtuigd zijn geworden, dat het tarief in zijn geheel moeilijk in aanmerking kan komen om het als verteringsbelasting te laten dienen, en zoude beter dan thans kunnen zijn overwogen, welke artikelen in den een of anderen vorm als weelde-artikelen zouden kunnen zijn belast.

Ik zal er mij niet aan wagen hier het tarief uitvoerig te bespreken, omdat ik dan zou vervallen in dezelfde fout, welke aan de samenstellers terecht mag worden verweten, dat is onvoldoende onderzoek, maar ik wil slechts enkele opmerkingen maken, die zich bij oppervlakkige beschouwing opdringen.

De kwalificaties, die in par. 1 van de Memorie van Toelichting als klachten tegen het tegenwoordige tarief worden genoemd, te weten:

- a. Het tarief is in het belasten en vrijstellen van artikelen inconsequent en willekeurig;
  - b. Het verleent in verscheidene gevallen een ave-rechtsche bescherming;
  - c. Het geeft bij de toepassing voortdurend aanleiding tot geschillen;
- gelden ook in even, zoo niet sterker mate voor het nieuwe voorstel. Men oordeele aan de hand der Toelichting.

Het bestaande tarief berust op het beginsel, dat grondstoffen vrij zijn en volledige fabricaten het hoogste recht betalen. Het nieuwe wil daarvoor volgens de Memorie van Toelichting in de plaats stellen dat „voor een invoerrecht slechts in aanmerking komt het artikel, dat zonder nadere bewerking en zelfstandig voor het gebruik van den consument geschikt is te achten. Daarbij is aangenomen, dat als zoodanig in het algemeen alleen zijn aan te merken de artikelen, welke over de toonbank aan den verbruiker worden afgeleverd, m.a.w. de toonbank-artikelen.”

Wil men zich inderdaad aan deze bepaling houden, dan springt hare onbruikbaarheid onmiddellijk in het oog. Fabriekswerktuigen van allerlei aard b.v. blijven als tot dusverre vrij, hoewel zij „zonder nadere bewerking en zelfstandig voor het gebruik van den consument geschikt” zijn te achten en dus voor invoerrecht

in aanmerking komen. Toonbank-artikelen echter kan men ze bezwaarlijk noemen! Op grond van welke bepaling zijn ze nu volgens den samensteller van het tarief vrij?

Een elektrische kabel, welke b.v. in rollen van 5000 K.G. gewicht geleverd wordt, zal om fiscale redenen met een recht van 8 pCt. belast worden, evenals de zware rollen papier, waarop onze kranten gedrukt worden. Toonbank-artikelen kan men zulke zaken echter moeilijk noemen.

Zou men de geheele fraaie definitie niet liever ter zijde laten en is de oude van „grondstoffen, half-fabricaten en volledige fabricaten” niet duidelijker?

Tengevolge van hun grondslagen eenerzijds en de noodzakelijkheid om opbrengst te halen uit het tarief anderzijds, komen de ontwerpers voortdurend in conflict met hun eigen beginselen, en zij moeten zich met gezochte argumenten verdedigen.

Z66 biedt de Toelichting op No. 13 van het Tarief: Bergings- en Verpakkingsmiddelen, den lezer een werkelijk humoristische lectuur, als zij een invoerrecht op verpakkingsmiddelen, toch één der laatste artikelen om voor duurder maken in aanmerking te komen, gaat verdedigen. Men oordeele over de volgende mededeeling.

„Het behoort zelfs geenszins tot de uitzonderingen, dat de goederen zoodanig zijn verpakt, dat zij door den verbruiker hoofdzakelijk worden gekocht om zich een voor keuken, huishouden of kaptafel geschikt gebruiksvoorwerp te verschaffen.”

Alsof het hierom te doen ware en niet om heel wat gewichtiger verpakkingsmiddelen, in den vorm van papier!

Nog curieuzer dan deze motiveering is die, waarbij een ander verpakkingsartikel n.l. jute weefsels wordt behandeld. Men wil voor dit artikel, hoewel bij bijna alle andere geweven artikelen het recht van 5 op 8 pCt. wordt gebracht, het recht laten vervallen en motiveert zulks bij de toelichting van No. 85 als volgt:

„Met het oog op het zeer speculatief karakter van de jute-grondstof mag worden aangenomen, dat een invoerrecht van 5 pCt. der waarde, zooals thans van jute-weefsels wordt geheven, op het renderend werken van de jute-industrie geen grooten invloed kan uitoefenen. De prijzen toch, welke in de verschillende maanden van het jaar voor jute-weefsels worden gevraagd, loopen n.l. dermate uiteen, dat het renderend uitoefenen van het bedrijf voor de jute-industrie in hoofdzaak afhangt van het koopen van de grondstof op het meest gunstige tijdstip.”

De econoom en de practische zakenman kunnen hun voordeel doen met deze departementale wijsheid.

Garens zullen gelukkig vrij blijven, maar zouden spinners, die niet heel vast in hun vrijhandelsschoenen staan, langzamerhand ook eenig bezwaar gaan maken, dat hun artikel vrij wordt ingevoerd, terwijl de thans reeds bestaande protectie van 5 pCt. voor de geweven artikelen tot 8 pCt. wordt verhoogd.

Naaigarens zullen met 8 pCt. worden belast. Wat de naaigaren en weefgoed gebruikende confectiefabrikant daarover wel zal zeggen, wiens artikelen geen protectie genieten?

Garens en draad zijn zeker als toonbank-artikelen te beschouwen, welke als zoodanig belast moesten worden, maar, gelijk gezegd, vrij blijven. Met het oog op de belangen van de schatkist echter zullen elektrische draad en elektrische kabels, welke nu vrij zijn en, zooals reeds opgemerkt, geen toonbank-artikelen, met 8 pCt. worden belast. De fabrikanten van elektrische apparaten en toestellen, welke elektrische draad als grondstof gebruiken, zullen daartegenover de door hen gefabriceerde artikelen vrij van invoerrechten zien binnenkomen; geen aangename ervaring!

Papier wordt ter wille van de schatkist met 8 pCt. belast; men denke aan de verpakkingsmiddelen! Dat automobielen in het algemeen met 12 pCt. worden belast, terwijl toch een groot deel der automobielen niet alleen niet als toonbank-artikelen maar bovendien

niet als voorwerpen van weelde kunnen worden beschouwd, dat benzine en petroleum zullen worden belast, van welke artikelen men het laatste evenmin kan getuigen, zijn eenige van de vele onjuistheden in het voorgestelde tarief.

De chemische industrie zal zich zeker krachtig doen hooren. Het voorgestelde tarief wemelt van bepalingen, die voor enkele takken dezer industrie fnuikend zijn.

Ik zal mij op den gevaarlijken weg van detail-critiek, waarop ik mij onwillekeurig heb laten voeren, niet verder bewegen. Als men de bezwaren, die bij bestudeering van alle kanten zullen komen, aandachtig onder het oog heeft gezien, zal waarschijnlijk blijken, dat amendementing van dit voorstel, waarover de belanghebbende en deskundige kringen niet vooraf zijn gehoord, onmogelijk is. Ondanks al het werk, dat blijkbaar in de bureaux aan het nieuwe tarief is besteed, zal men er alleen door algeheele omwerking iets dragelijks van kunnen maken.

En als vrijhandelaar en als industrieel acht ik het zeer jammer, dat Minister Colijn, dien wij tot de vrijhandelaren rekenden, in een tariefsverhoging zijn heil wil zoeken, terwijl het dubbel te betreuren zoude zijn, als hij dit zoude doen zonder een onmiddellijke compensatie in verlaging van andere belastingen. Wanneer hij echter bij zijn voornemen mocht willen volharden, dan zou een geringere, algemeene, *uitdrukkelijk als tijdelijk vastgestelde* verhoging van het bestaande tarief verre te verkiezen zijn boven het ontijdig aanhangig gemaakte wetsvoorstel tot een z.g. technische herziening, waarvan de nadeelige gevolgen voorloopig niet zijn te overzien.

C. F. STORK.

DE FISCAAL-TECHNISCHE ZIJDE VAN HET ONTWERP-TARIEFWET.

II.

Een der groote nieuwe principes is, dat heffing van de specifiek belaste goederen voortaan zal plaats hebben naar het *netto*-gewicht, waaronder te verstaan het gewicht der goederen ontdaan van *elke* verpakking, dus ook van de onmiddellijke omhulling als vloeipapier, enz.

De samenstellers van het ontwerp leggen hier een buitengewone voorkeur voor realiteit en vrees voor ficties aan den dag! Doch *geen* vrees voor tallooze wegingen, monsternemingen, scheikundige onderzoeken e.d., die van hun systeem steeds het gevolg moeten zijn. Het schijnt mij een illusie, dat meestijds deze netto-gewichten en deze gehalten aan de belanghebbenden bekend zullen zijn. Het zal natuurlijk wel eens voorkomen, wellicht vaak voorkomen, dat een en ander op de facturen of op de emballage is vermeld, doch het lijdt m.i. geen twijfel, dat daarnaast in vele gevallen met geen mogelijkheid kan worden opgegeven, hoeveel dat netto gewicht bedraagt. Het schijnt mij daarom toe, dat de handel, doch ook de administratie, veel meer gebaat is met een stelsel, dat het zonder veel omslag op te nemen bruto-gewicht als maatstaf neemt en dat bij het opnemen van gehalten van zekere ficties uitgaat.

De moeilijkheden bij het bepalen van juiste wettelijke tarra-percentages onder de tegenwoordige wetgeving, die bruto-gewicht als maatstaf aanneemt, zijn aanleiding geweest tot de wijziging van systeem, doch het is de vraag, of de nu rijzende bezwaren — verhoging der perceptiekosten, last en oponthoud voor den handel — tegen het door heffing naar netto-gewicht verkregen voordeel opwegen. Die bezwaren voor de schatkist waren trouwens toch zoo groot niet meer, sinds in 1921 de wettelijke tarra's, die men te hoog meende te zijn, heeft verlaagd. Mocht dit nog het geval zijn, dan zouden zij andermaal kunnen worden gewijzigd; de praktijk zal een *te laag* tarra-percentage wel prefereren boven *oponthoud en ontpakking*. Wel zeer eigenaardig is, dat, terwijl de Mem. van Toelichting op het Tariefsontwerp 1911, dat na gezette

overweging tot handhaving van den *bruto* maatstaf besloot, alle bezwaren tegen netto heffing opsomt, daarvan in de Memorie op het huidige ontwerp met geen woord wordt gerept!

Nu verder art. 29 weer *terugkomt* op het systeem van art. 26 en voor bepaalde goederen het *bruto* gewicht weer als basis neemt, wil het mij toeschijnen, dat in elk geval het tegenovergestelde systeem de voorkeur had verdiend. Het ware nu gewenscht geweest, het *bruto* gewicht als *algemeene* maatstaf van heffing te handhaven en *alleen* voor die goederen, waarbij om bijzondere reden heffing naar *netto* gewicht de voorkeur verdient, *dit* als basis te nemen.

* * *

Wat de in *andere* wetten aangebrachte wijzigingen betreft, zij hier nog op een tweetal punten de aandacht gevestigd. Art. 33 brengt wijziging in de *verplichting tot aangifte* van ingevoerde goederen volgens de Alg. Wet.

Onder het thans geldend systeem is niet de verplichting opgelegd, bij de aangifte den tariefpost te noemen, waaronder de goederen vallen — eene verplichting, die bijna niet is op te leggen, omdat de tarifiering zelfs voor den geroutineerden ingewijde steeds moeilijkheden blijft baren — of eene omschrijving van het artikel te geven, die in overeenstemming is met die in de Tariefwet vermeld. Art. 120 3o Alg. Wet eischt slechts eene juiste specificatie van de goederen „onder derzelve ware of eigene benaming.” Het noemen van den tariefpost heeft men — het ondoenlijke daarvan inziende — ook *nu* niet geëischt, doch men heeft den aangever de verplichting opgelegd, de goederen zoodanig te omschrijven, dat twijfel omtrent de rangschikking verder buitengesloten is. Vindt men dit eenvoudiger, dan zal men kunnen volstaan met het vermelden van den tariefpost. De praktijk is met het eerste vereischte reeds bijna geheel in overeenstemming, vooral nadat art. 1 der Statistiekwet reeds de bevoegdheid heeft gegeven bij A. M. v. B. nadere bepalingen vast te stellen omtrent de „aangiften, die volgens de wetten en internationale regelingen onder eenigen naam worden vereischt bij den in-, uit- en doorvoer van goederen, „rechtstreeks of over entrepot.”

Het in de Mem. v. Toel. gestelde, dat de taak van den invoerder, wat de aangifte betreft, door de bepalingen van het nieuwe Tarief niet aanmerkelijk wordt uitgebreid, kan daarom worden onderschreven, vooral ook, omdat negatieve verklaringen b.v. „dat de goederen niet zijn samengesteld met alcohol, suiker of andere aan belasting onderworpen stof” niet meer wordt gevorderd.

In dezelfde richting — gemak der ambtenaren — beweegt zich de bepaling, dat ambtenaren voortaan niet meer verplicht zijn, om desgevorderd de door hen *geopende emballage terstond* na afloop van het onderzoek *weer dicht te maken*. De thans bestaande bepaling, die haar oorsprong vindt in het daaromtrent in de Stelselwet van 1821 — die zeer bijzonder vreesde, te veel lasten op den Handel te leggen — bepaalde, zal in gewone omstandigheden niet veel last veroorzaken. De Handel weet wel, dat ambtenaren geen emballers zijn en geeft er daarom de voorkeur aan, zelf voor wederinpakking zorg te dragen. Alleen bij de „benadering”, het vroegere systeem van controle op de *waarde-aangifte*, leverde de bepaling bezwaar op. Dat stelsel veroorzaakte, dat de Handel het den ambtenaren zoo lastig mogelijk maakte, teneinde deze te dwingen niet tot benadering over te gaan. Met deze praktijk rekening houdende, bepaalde reeds de Waardewet, die een nieuw systeem van controle op de aangifte der waarde invoerde (art. 8), dat de *aangever naar de waarde belaste* goederen voor de inventarisatie moet doen ontpakken, terwijl bij weigering om hieraan te voldoen, de ontpakking geschiedt op kosten en risico van den aangever. Eenzelfde bepaling komt nu in de Tariefwet voor *alle* goederen.

— In het voorgestelde nieuwe art. 192ter der Alg. Wet wordt den aangever de verplichting opgelegd, desgevorderd de op den koop of de levering der goederen betrekking hebbende *bescheiden* en daarop betrekking hebbende kantoor- en verdere stukken *over te leggen*, c.q. *te vertoonen*, op straffe van ophouding der goederen op kosten en risico van den aangever.

Met deze bepaling hangt samen, die van het voorgestelde nieuwe art. 38 Tariefwet.

Wederom krijgt men hier een duidelijk beeld van het eigenaardig samenstel der wetgeving inv. en acc.

Om des wetgevers doel ten dezen te bereiken, is wijziging noodig van de Algemeene Wet, de Waardewet en de Tariefwet. De *Waardewet* (1906) is één der wetten, die het systeem van heffing der invoerrechten en accijnzen voltooiën. De wijze, waarop de aangegeven waarde voor de heffing van het recht wordt gecontroleerd, is sinds de afschaffing der benadering in deze wet geregeld. Zij stelt in de eerste plaats vast, wat voor haar toepassing onder waarde is te verstaan, en houdt daarnaast maatregelen van controle en sanctie in, opdat de waarde *juist* worde aangegeven. Het is duidelijk, dat de *feitelijke* druk van het Tarief ten nauwste samenhangt met de *wettelijke definitie* van het begrip waarde en de middelen, die de Wet heeft, om een juiste aangifte af te dwingen.

Het nieuwe tarief, gaande in de richting van de hier te lande steeds doeltreffend gebleken praktijk, houdt in hoofdzaak vast aan de ad valorem heffing. Dit stelsel is theoretisch het eenig juiste. Rechten, naar de hoeveelheid, d.i. uitgedrukt in eenheid van gewicht, maat enz., moeten onbevredigend werken, aangezien zij doorgaans de mindere kwaliteiten en soorten zwaarder belast, dan de betere. Dit euvel kan op geen andere wijze worden bestreden, dan door in minutieuse onderverdelingen van de verschillende goederensoorten af te dalen. Die onderverdelingen moeten dan verband houden met aard van grondstof, hoedanigheid daarvan en wijze van bewerking. Dit voordeel — men zal het bij vluchtige inzage van het nu reeds om andere reden zoo ingewikkelde en uitgebreide tarief onmiddellijk toestemmen — is erger dan de kwaal. Het theoretisch zuivere systeem der ad valorem heffing heeft echter weer tegen, dat, aangezien „waarde” een subjectief begrip is, bij de uitvoering gemakkelijk verschillen rijzen. Aan de wettelijke omschrijving van hetgeen onder waarde is te verstaan, kan dus niet voldoende zorg worden besteed. En bij elke verhooging van het heffingspercentage moet allereerst worden nagegaan, of de definitie van het waardebegrip aan redelijke eischen voldoet en of de sanctie's op het nakomen der verplichting tot het juist aangeven der waarde voldoende zijn.

Ten deele heeft de ontwerper der nieuwe wet door de boven geciteerde artikelen 192ter en 8 Waardewet met deze eischen rekening gehouden.

Als de waarde is in algemeenen zin te beschouwen de *lopende* prijs hier te lande op den dag der aangifte. Bij de bepaling van dien loopenden prijs laat de visiterende ambtenaar zich leiden door de facturen, op de zaak betrekking hebbende en door zijn warenkennis.

In den regel zal de factuur der zending, indien zij het resultaat weergeeft van een onder normale omstandigheden gesloten koop en verkoop, dezen loopenden prijs weergeven. Is echter op het oogenblik der aangifte de loopende prijs hooger dan die in de factuur uitgedrukt, dan moet met die prijsstijging steeds worden rekening gehouden, is hij lager, dan kan met aangifte van den gedaalden prijs worden volstaan.

Dat gaf na den oorlog, in verband met wisselende stand der valuta en andere abnormale omstandigheden, tot moeilijkheden aanleiding. Overigens geheel normale facturen konden niet worden gevolgd. Over de grootte der prijsstijgingen ontstonden geschillen alleen te vermijden door het verlenen der *bevoegdheid* tot aangifte naar de uit facturen, ladingspapie-

ren en andere bescheiden blijkende, normale, werkelijk bestede prijzen.¹⁾

Die bevoegdheid werd verleend bij art. XV der wet van 31 Dec. 1920 Stbl. 977, zonder dat echter — het zou mij te ver voeren, dit hier nader uiteen te zetten — het gezette doel ten volle werd bereikt.

Op het verlenen dier bevoegdheid is het thans voorgestelde art. 192ter een uitstekend correctief.

Na de wijziging van art. 120 A. W. bij art. XV der wet van 1920 heeft de *belanghebbende* en deze alleen, de keus tusschen aangifte naar „den loopenden prijs” en de aangifte volgens factuur. De *factuur* wordt dus gevolgd in die gevallen, waarin dit voor den *aangever* voordeliger is. De regeling drukt dus de opbrengst van het Tarief. Acht echter de *aangever*, aangifte volgens den *loopenden prijs* op den dag der aangifte meer gewenscht, dan heeft hij niet eens de verplichting den visiteerenden ambtenaar de factuur te vertoonen, waaraan deze althans een vergelijkende maatstaf van beoordeeling zou hebben!

Daar komt bij, dat de toepassing der waardeheffing, in theorie gebaseerd op den loopenden prijs, praktisch toch reeds steeds weer neerkomt op een heffing volgens de uit facturen blijkende prijzen der goederen. Aard en soort der goederen zijn bij sterk wisselende prijzen te uiteenlopend, dan dat de verificateur zich in hoofdzaak op zijn warenkennis zal kunnen verlaten. Waar mogelijk neemt hij gaarne de gegevens in de factuur te baat. De *verplichting*, die het nieuwe artikel den *aangevers* oplegt, tot het vertoonen van de bescheiden, waarmede zij de aangegeven waarde kunnen staven, of de toch reeds zoo moeilijke taak der visiteerende ambtenaren verlichten, is dan ook niet meer dan rationeel en in het minst niet bezwaarlijk voor den *belanghebbende*.

En wil dit voorschrift op zich zelf weder ten volle tot zijn recht komen, dan moet er scherpe strafsancie staan op het overleggen of vertoonen van *valsche* bescheiden.

Hiervoor wordt gezorgd door art. 38 van het nieuwe ontwerp wet.

Was tot nu toe alleen het *opzettelijk* overleggen van een valsch of vervalscht stuk met het oogmerk om invloed uit te oefenen op de toepassing van de *Waardewet* strafbaar, thans is het simpele *vertoon* of *overleggen* reeds strafbaar. Wanneer men bovendien de wetenschap bezat, dat het stuk valsch of vervalscht is, kan gevangenisstraf worden opgelegd. (De nieuwe bepaling geldt bovendien niet alleen ten opzichte van naar de *waarde* belaste, doch voor *alle* goederen. Controle der bescheiden kan immers ook voor het nagaan der *hoeveelheid* van belang zijn).

Bij een systeem, dat zich in hoofdzaak op de factuur baseert, komt alles aan op de absolute betrouwbaarheid van het overgelegde stuk papier; alleen straffe strafsancie kan misbruik hier binnen de perken houden.

Aan den *laatsten* eisch ten opzichte eener goede ad valorem heffing te stellen, n.l. die, dat de wettelijke *waardedefinitie* aan redelijke eischen voldoet, wordt echter *niet* voldaan. Bij deze partieele wijziging der *Waardewet* blijft juist het meest urgente onderdeel ongewijzigd. Wellicht echter ligt het in de bedoeling, deze zaak bij eene andere, afzonderlijke herziening dier wet nader onder de oogen te zien.

De Tabel.

Blijkt uit de reeds gegeven beschouwingen voldoende de onmogelijkheid van een volledige bespreking der artikelen van het ontwerp, reeds een *vluchtige* inzage van de *tabel zelve* doet zien, dat het ten eenenmale ondoenlijk is, alle details van het tarief en de beginselen, die daaraan ten grondslag liggen, in kort bestek onder oogen te zien.

¹⁾ D.i. de uit werkelijke kooprijzen, vrachten en verdere kosten samengestelde, uit handelsoogpunt beschouwde normale waarde, alles voor levering hier te lande.

Het aantal opmerkingen, dat dienaangaande te maken is, alleen van fiscaal-technische zijde, is legio en den Minister, die na inzage van een dergelijk tarief kan meenen, dat bij uitvoering daarvan een eind wordt gemaakt aan inconsequentie en willekeur, aan ave-rechtsche bescherming, aan veelvuldige geschillen, kan zijn optimisme worden benijd. Wat daarvan reeds uit de in periodieken verschenen artikelen, uit de door verschillende Kamers van Koophandel verstrekte adressen is gebleken, spreekt ten deze duidelijk genoeg. En aan de practijk, deze spiegel, die zuiverder dan welke kritiek ook, het echte beeld weerkaatst en die bovendien grilliger is dan elke verbeelding, is het ontwerp nog niet eens getoetst.

Ik bepaal mij in het volgende tot het bespreken der grondgedachten, die aan het voorgesteld systeem ten grondslag liggen, van de wijze van uitwerking daarvan, tot een vergelijking van het oude en het nieuwe systeem en de bruikbaarheid van beide.

Het bestaande tarief berust, als bekend, op het beginsel, dat artikelen alleen belast zijn, wanneer zij in artikel 1, dat is de Tabel, zijn genoemd en (art. 2) wanneer zij naar hun aard of bestemming onder eene der aldaar vermelde goederensoorten kunnen worden gebracht.

De rangschikking in de Tabel van de daar genoemde goederen is verder gebaseerd op het vrijlaten van grondstoffen, het gedeeltelijk belasten van half-fabrikaten en het zwaarder belasten van heelfabrikaten.

Dit systeem heeft natuurlijk bezwaren. De tariefstoeppassing staat niet altijd a priori vast. Een artikel kan van verschillend standpunt worden beschouwd.

Meerdere artikelen zijn op zichzelf als fabriekaten, tegenover andere industrieën echter als half-fabrikaten of grondstoffen te beschouwen. Ook in verband met de rangschikking van art. 2 rijzen bezwaren. Nu eens zal de aard, dan weer de bestemming, den doorslag geven. Vele goederen hebben meer dan ééne bestemming. Andere zouden naar hun *aard* belast moeten worden naar hunne *bestemming* niet. Sommige goederen, teenen meubels b.v., zou men kunnen brengen onder mand- en teenwerk onbelast (hetgeen geschiedt), doch naar het voorkomt is evenzeer te be-toogen dat zij als meubelen belast moeten zijn.

Ook zijn meerdere voorbeelden van inconsequentie tengevolge van het telkens varierende subjectieve inzicht van degenen, die achtereenvolgens aan het Departement de beslissing te nemen hebben, te vermelden. Ten slotte ontwikkelden zich bij sommige posten zooveel vragen, dat men algemeene regels heeft moeten stellen, die omtrent de belastbaarheid hebben te beslissen. Referte aan den beruchten post „Fabrieks-, landbouw- en stoomwerktuigen”.

Noodzakelijkerwijs is het bestaande systeem ook aanleiding tot wat het nieuwe ontwerp noemt „*ave-rechtsche bescherming*”. Kranen, schroeven, veiligheidstoestellen, manometers en verschillende andere artikelen voor het samenstellen van werktuigen en toestellen zijn aan rechten onderworpen. Fabrieks- en stoomwerktuigen, waaraan die artikelen in het buitenland zijn aangebracht, kunnen in hun geheel zonder betaling van rechten het Rijk worden ingevoerd.

Deze en dergelijke moeilijkheden tracht het nieuwe ontwerp te omzeilen, door de *onderscheiding* „*grondstoffen, half-fabrikaten en heelfabrikaten*” te laten varen. Het stelt daarvoor de verbruiksbelasting op het „toonbankartikel” in de plaats. Voorts wordt de rangschikking naar aard en bestemming losgelaten en worden de te belasten artikelen — althans dit is de opzet — *met name genoemd*. De ontwerper heeft daarmede tegelijkertijd het karakter van een verbruiks- (en verterings-) belasting meer op den voorgrond willen brengen. De onderscheiding „en verteringsbelasting” — de beide benamingen worden in den regel als synoniem, als aanduidende de consumtiebelasting

beschouwd — doelt blijkbaar speciaal op het verbruik van luxe, van minder onontbeerlijke artikelen.

Bij de *uitvoering* van deze grondgedachte van het nieuwe ontwerp wil het verder speciaal inconsequenties, averechtsche bescherming, willekeur en geschillen voorkomen.

Volgens blz. 2 en 3 der Memorie stelt het ontwerp zich verder tot taak, het uniform tarifiëren van niet voldoende te scheiden aanverwante artikelen.

Ten slotte moest het, wilde de benaming technische herziening iets meer blijven dan de vlag, die de lading dekt, zooveel mogelijk het karakter van het bestaande tarief bewaren.

Waar die bestaande wet als regel grondstoffen en hulpmiddelen voor de fabricage en industrie, gereedschappen voor den handwerksman, algemeene voedingsmiddelen en de eerste levensbehoeften vrijlaat, moest de technische herziening een regeling geven, die tot resultaat had, dat deze ook nu vrij zouden blijven. Aan vrijstelling om gelijksoortige economische redenen (fabriekswerktuigen, steenkolen en chemicaliën) mocht niet worden geraakt. Zie Mem. v. Toel. blz. 12. Het groot verschil tusschen oude en nieuwe heffing, gevolg van het invoeren van het „toonbank-artikel” als nieuwe heffingsbasis, wordt door deze beminnelijke inconsequentie van den ontwerper reeds veel minder principieel.

Toch moest in verband met een en ander de opzet van de Tabel een geheel andere worden dan die in de tegenwoordige wet.

Het met name noemen der artikelen in de Tabel.

Bedoeling is o.a. om — voor zooveel mogelijk — vragen naar aard en bestemming voor het verloop uit te sluiten, en de te belasten artikelen *met name* te noemen.

Bij raadpleging van de zeer uitgebreide tabel, welke thans niet meer in het lichaam der wet is opgenomen, doch aan het slot daaraan is toegevoegd, krijgt men dan ook een overweldigend idee van de warenkeunis en de rubriceeringscapaciteit (men moge het met de gemaakte onderscheidingen overigens eens zijn of niet) der samenstellers. Zij hebben bij die constructie een uitgewerkten leidraad gehad. Legt men het met alle ter zake betrekking hebbende beslissingen bijgewerkte tarief van *Heinsius* (pl.m. 500 bladzijden) naast het nieuwe ontwerp, dan ziet men allereerst, dat de aldus uitgedijde omvang van het eerste liën van het ontwerp nog verre overtreft en bovendien, dat de onder de vorige wetgeving gevallen beslissingen den ontwerpers der nieuwe wet een alphabetische lijst hebben geleverd van artikelen, welke belastbaarheid, uitgaande van de nieuwe beginselen, door de ontwerpers opnieuw onder oogen is gezien. Aangenomen mag dus worden, dat naar den huidige staat van zaken het aldus ontworpen tarief een vrij volledig beeld, een warenlijst, geeft van alles, wat de huidige maatschappij oplevert en produceert, inzonderheid voor zoover het volgens het nieuwe tarief belaste artikelen betreft.

Geheel „*bij*” kan deze lijst echter niet zijn. Sedert haar samenstelling zullen reeds nieuwe vindingen hebben plaats gehad.

Het bestaande tarief zal bij zijn verschijnen meer up to date zijn geweest; toen voldeed het, theoretisch, waarschijnlijk geheel. Doch er is een veel grooter gevaar, dat ik in mijn eerste artikel reeds besprak. Het nieuwe ontwerp leidt tóch weer tot rangschikking, eene rangschikking in den regel naar den *aard*, soms naar de *bestemming*¹⁾ [zie b.v. de Bijz. Bep. 2 op den Post Beelden²⁾] *der goederen*.

¹⁾ Het hoofdbeginsel der wet, het *met name* noemen der belaste artikelen, tracht men hiermede in overeenstemming te brengen, door in art. 2 de bepaling op te nemen, die de Kroon machtigt tot het aanvullen der lijst, nadat de betrokken directeur der directe belastingen enz. of de Tariefscommissie over de belastbaarheid van een speciaal goed heeft beslist.

Er zijn zelfs posten — n.l. die, welke in *algemeene* benamingen zijn vervat — kleurstoffen, electro-technische artikelen, verpakkingsartikelen, versiervoorwerpen — waarbij, met in acht neming overigens van de beperkingen in den betrekkelijken post zelf gegeven, de rangschikking naar den *aard* van het goed haast van evenveel belang is als die onder de bestaande wetgeving. Alleen volgt dit recht van rangschikking nu niet uit een *algemeene* wetsbepaling als die in art. 2 der bestaande wet, doch uit de omschrijving van elken post.

Van den opzet — het met name noemen der artikelen — is soms reeds sterk afgeweken, zoo zelfs dat men bij tijden meent, dat de ontwerper zijn geheele uitgangspunt uit het oog heeft verloren. Wie dit nagaan wil, vindt bij het doorloopen der posten voorbeelden van verschil in opzet en uitwerking te kust en te keur.

De in de Mem. van Toel. breed uitgemeten bezwaren tegen het bestaande tarief in verband met het niet met name noemen der artikelen schijnen intuschen tegenover de vele afwijkingen van het nieuwe beginsel, die het ontwerp zich vooroorlooft, van veel minder belang.

Wat daarentegen het ontwerp met het met name noemen der artikelen juist wil voorkomen — het anders tarifiëren van aanverwante artikelen, heeft juist door het met name noemen — en ook om andere hierna te noemen redenen — *toch* plaats. *Niet genoemde* aanverwante artikelen, welke volgens de omschrijving van den betrekkelijken post niet gerangschikt kunnen worden, moeten nu juist vrij blijven.

Voorts heeft men rekening te houden met art. 2 van het ontwerp.

Volgens dat artikel zijn goederen vrij of belast, evenals het volledig voorwerp, indien daaraan eenig onderdeel ontbreekt, indien dit onvolledige voorwerp niet valt onder een *andere*, wèl in het tarief vermelde benaming. Gedemonteerde voorwerpen zijn volgens dat art. 2 op dezelfde wijze te belasten, als wanneer zij als één geheel waren ingevoerd.

De strekking van dit artikel is m.i. beperkt. Het ingevoerde deel moet het karakter dragen van het in de tabel genoemde artikel; geringe onderdeelen mogen niet als gedemonteerde artikelen, als voorwerpen waaraan een onderdeel ontbreekt worden belast. Voor zoover het ontwerp *bijkomstige* onderdeelen wil belasten, noemt het die afzonderlijk in de tabel.

Ook wanneer men dit in het oog houdt, is het echter klaar, dat over de toepassing van dit artikel 2 voortdurend geschillen tusschen aangever en administratie zullen rijzen. Ook — dit en passant — zal in de praktijk wel blijken, dat de opzet van het artikel niet voldoende is, om een logische toepassing te waarborgen en ontduiking te voorkomen. Men zal niet in de tabel genoemde onderdeelen van belaste artikelen, die evenmin onder art. 2 vallen, steeds afzonderlijk invoeren, teneinde op deze wijze invoerrecht te ontgaan.

Het ligt b.v. voor de hand, auto's, belast met het hooge recht van 12 pCt., in gedeelten in te voeren, zoodat men de belasting voor het meest waardevol gedeelte (de motoren, die — als zwaarder dan 5 KG. — vrij zijn) kan ontgaan en voor de rest alleen 8 pCt. recht heeft te betalen.

— Blijft nog na te gaan, op welke wijze de ontvanger en de verificateur de invoerrechten en last niet leest — want voor dezen zal het bij minder veelvuldiger praktijk nog moeilijker zijn — voor den parti-

²⁾ Deze bepaling lijkt overigens niet gelukkig. Gemeente's e.d. die zich zulke luxe permitteeren, kunnen er zeer goed voor betalen. Aan de bezwaren der Nederlandsche beeldhouwers, aan welke het nieuwe ontwerp, nadat zij zich lang hebben beklagd over de onbillijkheid, dat zij bij invoer van uit het buitenland gegoten eigen bronzen invoerrecht hebben te betalen, ook over de kunstwaarde van het beeld, tegemoet komt, wordt nu weer een nieuw toegevoegd: de bevordering der concurrentie van den buitenlander.

culier, die immers volgens art. 120 Alg. Wet nieuw tot een omschrijving, waaruit de mate van belastbaarheid is na te gaan, zal worden verplicht, zich zullen hebben te overtuigen van de toepasselijkheid van het Tarief in een bepaald geval.

Allereerst raadpleegt men de alphabetische lijst, die bij de tabel is gevoegd. (De alphabetische verdeling der tabel zelve kan niet baten, aangezien die alleen op de — toevallige — aanvangswoorden van den betrekkelijken hoofdstuk is vervaardigd). Vindt men het artikel daarin *niet* vermeld, dan moet men nagaan, of het artikel ook valt onder een algemeene of enuntiatieve benaming, of wel onder een omschrijving als „en dergelijke”, „en overige”, „en andere”, „samen-gesteld met”, „hoofdzakelijk vervaardigd uit”. Immers die alphabetische lijst noemt lang niet alle belaste artikelen op. Tal van bekende goederensoorten zoekt men daarin tevergeefs. Verder is in sommige gevallen daarnaast nog te bezien, of de *bestemming* ook de belastbaarheid beïnvloedt. (Zie b.v. Bijz. Bep. 2 op post Beelden). Nog kan een artikel vallen onder *meer dan één* post. Volgens art. 4 moet dan het recht worden geheven, dat voor den fiscus het voordeligst is. Een specifiek recht of een accijns gaat boven een ad valorem heffing. Is een post volgens ééne omschrijving *vrij*, volgens een andere *belast*, dan zal de laatste moeten worden toegepast. Doch op dezen regel zijn op zich zelf weer uitzonderingen!

Ten slotte zal — zie hiervoor — gelet moeten worden op art. 2.

Men zal inzien, dat de raadpleging op deze wijze inderdaad niet eenvoudig wordt en zeer zeker niet eenvoudiger dan het bestaande tarief.

Doch daarbij komt nog iets anders, waarover in een slotartikel.

J. v. D. POEL.

(Slot volgt).

DE FINANCIËELE TOESTAND IN CHINA.

a. *Verslag der Commissie voor Financieel Onderzoek van Dr. W. W. Yen.*

b. *Nationale Conferentie van Chineesche Bankiers te Peking.*

Er zijn ten huidige dage weinig kwesties op economisch gebied waarvan het zoo moeilijk is een bevredigende uiteenzetting of zelfs eenigszins betrouwbare gegevens te verstrekken als de Chineesche financieele toestanden. Schrijver dezes waagt zich dan ook noode aan een poging om eenige uiteenzettingen op dat gebied te geven.

De taak zou op zichzelf reeds zeer moeilijk en omvangrijk zijn, indien het slechts te doen ware om in een „plain, unvarnished tale”, juist en duidelijk een volledige voorstelling te leveren van China's schuldenlast in al zijn ontstellende verscheidenheid en complicaties. Deze verder in verband te brengen met China's financieele draagkracht, zou de taak meer dan verdubbelen doch — gesteld dat men eindelijk zoo ver ware gekomen, — dan zou ten slotte nog erkend moeten worden, dat van al het voorgaand slechts *zeer weinig op vasten grondslag is*; dat, in verband met den politieken toestand, den hopeloozen chaos in China, al het geschrevene weinig bevat, dat niet binnen korten tijd door een of andere onvoorzien wending in den toestand kan worden te niet gedaan of diametraal omgekeerd! Daarbij komen nog een menigte gegevens, berekeningen, gevolgtrekkingen, die thans geregeld dienst doen en door velen au serieux worden behandeld en als grondslagen gebezigt, terwijl toch een ieder, die eenigszins goed ter zake ingelicht is, weet, dat zij nu reeds ten eenenmale alle verband met de werkelijkheid missen en dus geheel onbetrouwbaar zijn.

Thans over China te spreken is dus niet in de eerste plaats een taak voor den econoom, doch van den helder denkenden staatsman, den massa-psycholoog, van een Tamerlan of Kublai Khan. Dus niet zeer ge-

schikt voor een economisch-statistisch weekblad. Doch nu en dan doen zich gevallen voor, welke zich leenen tot een afgeronde bespreking, zij het in den geest der zaak — au serieux genomen — zelve, zij het als nuttig vehikel voor een loopend commentaar, waaruit de onbevengene lezer de conclusies kan putten, die hem voorkomen als het meest voor de hand te liggen.

Een zoodanig geval heeft zich thans voorgedaan naar aanleiding van het verschijnen van een, min of meer voorloopig verslag, uitgebracht door een in September 1923 ingestelde commissie voor financieel onderzoek onder voorzitterschap van dr. W. W. Yen, een der meest geziene financiers in de regering van Peking. Ongeveer tegelijkertijd (nl. tegen het eind van April jl.) werd bekend het resultaat, in den vorm van een rapport en manifest, van de vijfde jaarlijksche nationale conferentie van Chineesche bankiers te Peking. Deze twee nauw samenhangende evenementen laten zich gevoeglijk in een artikel bespreken.

Van het rapport van dr. W. W. Yen kan in het kort gezegd worden, dat het zeer nauwkeurig en openhartig is in het blootleggen van den toestand, doch bedenkelijk wat betreft tendens en gegrondheid der conclusies. Als resultaat van meer dan zes maanden arbeid wordt in de eerste plaats een zeer uitvoerig en naar alle waarschijnlijkheid compleet overzicht gegeven van China's tegenwoordigen schuldenlast, d.w.z. voor zooverre betreft het „centrale” gouvernement. De financiën der provincies worden geheel buiten beschouwing gelaten. Waar de volledigheid der gegevens nog te wenschen overlaat, moet dit hoofdzakelijk te wijten zijn geweest aan de moeilijkheid, door de Chineesche regering ondervonden, om eenige buitenlandsche crediteuren te bewegen tot het verstrekken van nauwkeurige en volledige gegevens omtrent hunne vorderingen. Dit — terloops vermeld — geeft een der grootste in China verschijnende dagbladen aanleiding om op te merken dat het „een oude woekeraarstruc is, welke er niet toe stemt om de vorderingen van die heeren-crediteuren in beter licht te gaan beschouwen dan tot dusverre werd gedaan.”

Verder verdiept het rapport zich in gegevens omtrent de staats-inkomsten, waarbij zeer terecht wordt ingegaan op het belangrijke verschil tusschen die inkomsten, welke Peking wél, en die welke Peking *niet* bereiken. In de laatste categorie moet men nog onderscheid maken tusschen de door de provincies achtergehouden posten die, zij het dan ook gedwongen, door Peking worden „erkend” en als „uitkeeringen” of „subsidies” geboekt, en de ongelegaliseerde achterhoudingen, tekorten, verduisteringen, enz., die men zich eenvoudig moet laten aanleunen met of zonder uiting van den vromen wensch, dat de provinciale autoriteiten eenmaal de dwaling hunner wegen zullen inzien en de gelden, die zij thans onder zich houden voor zichzelf, hun vrienden, verwanten en de leveranciers van hun oorlogstuig, zullen laten vloeien naar Peking waar andere vrienden, verwanten en leveranciers van oorlogstuig er zoo dringend behoefte aan hebben, van oorlogstuig te spreken van alles met een hoofdstad en centrale regering in verband staat. ¹⁾ Het laatste gedeelte van dr. Yen's rapport is gewijd aan een poging om aan te geven op welke wijze een reorganisatie van het financieele stand kan gebracht worden. Met de zeer zware taak van het uitwerken van een definitief plan in dit opzicht houdt de Commissie zich thans onledig. De voorloopig door dr. Yen aangegeven punten worden hieronder besproken.

De tabellen waarvan het rapport vergezeld gaat, zijn zeer uitgebreid en dus moeilijk in redelijk bestek

¹⁾ Te Peking wordt beweerd, dat er zooveel ambtenaren aan de diverse ministeries en bureaux verbonden zijn dat, indien zij het eens in hun hoofd mochten krijgen om allen tegelijk ten bureele te verschijnen, er nauwelijks staanplaats voor hen zou zijn, laat staan zitplaats!

weer te geven. In hoofdzaak wijken zij weinig af van de reeds meermalen uitgewerkte en gepubliceerde tabellen (o.a. te vinden in diverse uitgaven van het „China Year-book”) van China's schulden, inkomsten, enz. Dat deze gegevens, uit verschillende bronnen geput, bijna nooit met elkaar kloppen, ja zelfs de grootste afwijkingen vertoonen, is te wijten aan de groote verscheidenheid van condities, muntsoorten, enz., welke de diverse posten beheerschen en de uiteenlopende wijzen van beschouwing, herleidingsfactoren, enz., door de respectievelijke samenstellers toegepast. In dit opzicht is het niet te verwachten dat iemand — Chinees of niet-Chinees — er ooit in zal slagen om een goed, duidelijk, volledig en consequent doorwerkt beeld van China's finantiewezen in het leven te roepen. De eenig mogelijke benaderingswijze is door zorgvuldige splitsing en afzonderlijk houden der ettelijke posten onder de meest belangrijke hoofden, en wel hoofdzakelijk *goud* en *zilver*. Deze methode is niet door dr. Yen gevolgd in het thans uitgekomen verslag waarin alle bedragen, inclusief de schulden in goud, zijn herleid tot zilveren dollars ter waarde van ongeveer f 1,25.

Als de groote bronnen van inkomsten voor de centrale regeering noemt dr. Yen er vijf, nl. de opbrengst der Douane, inclusief de binnenlandsche rechten (Native Customs) binnen de 50 *li* (27 KM. grens, de opbrengst der Native Customs buiten de 50 *li* grens, de zoutrechten, de wijn- en tabaksrechten en de zegelrechten. Andere groote bronnen van inkomsten, zoals de grondbelasting, de *likin*, e.d. behooren van rechtswege aan de provincies en blijven dus in dr. Yen's verslag buiten beschouwing. In het navolgende staatje zijn weergegeven het bedrag onder elk der bovengenoemde vijf posten dat in werkelijkheid wordt geïnd en daarachter het bedrag dat Peking bereikt of ten goede komt, alles per jaar naar de laatste gegevens.

	Opbrengst	Wat Peking bereikt
	(in millioenen dollars)	
1. Douane Rechten, enz., (onder effectief vreemd beheer)....	94	alles
2. Native Customs buiten de 50 <i>li</i> (onder Chineesch beheer) ..	6,7	2,7
3. Zoutrechten (onder vreemde contrôle, doch niet effectief beheer).....	89,8	49,3
4. Wijn- en Tabaksrechten (onder Chineesch beheer).....	15	1,4
5. Zegelrechten (onder Chineesch beheer).....	3	0,3
Totaal (rond)....	209	148

Uit bovenstaande baten moet bestreden worden:

98 millioenen dollars per jaar voor dienst der binnen- en buitenlandsche leeningen, welke de douane-opbrengst en de zoutrechten als onderpand hebben;

43 millioenen dollars per jaar voor „militaire subsidies” (vermoedelijk de legers, die het Peking-bewind op het oogenblik steunen resp. niet actief bestrijden) en voor de aflossing van schatkistbiljetten enz., op de zoutrechten gebaseerd, hetgeen als saldo ter dekking van alle administratieve en militaire uitgaven van het centrale gouvernement overlaat de somma van 7 millioenen dollars per jaar! Voorwaar een welsprekend stelletje cijfers. Het vereischt geen buitengewone scherpzinnigheid om uit bovenstaanden staat op te maken, welke rol de onder vreemd beheer staande dienst der Douane speelt in het financieele stelsel van China, hetgeen trouwens ook wel bekend was. Zeer opmerkenswaard is het feit, aldus door een groot Chineesch autoriteit officieel geboekstaafd, dat voor „subsidies” aan eenige militaire machten, dus hoofdzakelijk voor omkoop, afkoop en chantage (u.g.) *bijna de helft* benodigd is van wat dient voor rente en amortisatie van *alle gewaarborgde buitenlandsche leeningen, Boxer-indemniteit, enz., benevens alle gewaarborgde binnenlandsche schulden, aangevaan vanaf 1912*. Als men daarbij be-

denkt dat deze „subsidies” slechts een fractie voorstellen van wat er over geheel China wordt uitgegeven voor het militaire gedoe en alles wat daaraan vastkleeft, dan beseft men zooveel te sterker het onzinnige in de bewering, als zoude in hoofdzaak de „obstructie” der vreemde mogendheden en bankiersconsortii, die China beletten om respectievelijk zijn tarieven naar believen te verhoogen en/of alles te beleenen wat los en vast is, de oorzaak zijn van het steeds verder wegzinken van het land in zijn financieel moeras.

Inderdaad hebben, bij elkaar genomen, de bronnen der staats- en plaatselijke overheidsinkomsten in China nog nooit zoo rijkelijk gevloeid, en was de regeering — centraal en provinciaal — nog nooit zoo goed in staat om alle *wettige* uitgaven te bestrijden, — als thans.¹⁾

Uit bovengenoemd beschikbaar saldo van \$ 7 millioenen, moeten nu volgens dr. Yen bestreden worden alle administratieve en directe militaire onkosten der centrale regeering, welker bedrag begroot wordt op respectievelijk \$ 58 millioenen en \$ 70 millioenen, dus te zamen \$ 128 millioenen per jaar. Om dit beeld nog verder op te luisteren vinden wij nog genoemd een post van \$ 723 millioenen als het (kapitaals-) totaal van ongewaarborgde of onvoldoend gewaarborgde leeningen der twee ministeries van Financiën en Verkeer. Deze leeningen tegen de best mogelijke condities te fundeeren, zou een jaarlijksche voorziening van ongeveer \$ 70 millioenen vereischen.

Wat nu dr. Yen als remedie voorstelt, komt neer op het volgende:

1. De provincies moeten gebracht worden tot een goed helder besef van de noodzaak om het centrale gouvernement te steunen en het de gelden te remitteren, die dit gezag toekomen;

2. Nationale uitgaven moeten tot het uiterste worden gereduceerd, vooral wat betreft militaire uitgaven, welke nu ongeveer 70 pCt. van het geheele budget bedragen;

3. Een tijdelijk nationaal budget, waarin de tering naar de nering wordt gezet, moet worden uitgewerkt en striktelijk nagevolgd;

4. Stappen moeten terstond genomen worden om te geraken tot het samenkomen der door Washington beloofde Conferentie ter herziening van het douanetarief, waardoor een vermeerdering van jaarlijksche inkomsten ad \$ 25 millioenen kan worden tegemoet gezien;

5. De ontvangsten der spoorwegen, telegrafie, posten en rijks-zeevaartdiensten moeten intact worden gehouden en gevrijwaard tegen ongeoorloofde besnoeiingen, die met de diensten in casu niets te maken hebben.

Een combinatie, zoals men ziet, van vier vrome wenschen en een praktisch uitvoerbare maatregel, nl. de verhooging van het douanetarief met buitenlandsche medewerking. Dat de opbrengst hiervan slechts een vijfde van het tekort kan dekken, is bijzaak. Hoofdzak is, dat elke Chinees binnen en buiten China zonder een enkele uitzondering, en vele duizenden intelligente niet-Chineezzen (meest buiten China) dit punt kunnen aangrijpen en propageeren als bewijs dat het slechts van Europeesche en Amerikaanse medewerking afhangt of China „gered” zal worden of niet en dat de buitenlandsche tarief- en financieele contrôle, voor zooverre die reiken, exterritorialiteit, concessies, ja wat niet meer, het groote struikelblok vormen in den weg van China's eerlijk en moeizaam pogen om te geraken tot welvaart en efficiency.

¹⁾ Een even ingenieuze als eenvoudige belastingsmethode, die nu en dan te Canton wordt toegepast, is dat op een gegeven oogenblik alle huis- of winkelhuur voor de lopende maand ten bate der overheid door de politie wordt geïnd, die de noodige decharge daarvoor verleent in stede der huiseigenaren!

Wie denkt dat het bovenstaande ietwat scherp is geteekend, en geen inzage kan verkrijgen van betrouwbare dagbladen in China uitgegeven, waarin hetzelfde in nog veel krassere bewoordingen wordt gedrukt, oordeele slechts naar het manifest dat kort na het verschijnen van dr. Yen's verslag werd uitgevaardigd door de Nationale Conferentie van Chineesche Bankiers te Peking.

De Chineesche bankiers waren tot voor eenige jaren de meest betrouwbare ter wereld. De reputatie van den Shansi-bankier was spreekwoordelijk. Ook als gezond oordeelende, en onbevangen hun zakelijke meening verkondigende mannen, heeft schrijver dezes hen in den loop van vele jaren in China steeds gekend en hooggeschat. Hoezeer ook een zaak door politieke ontwikkelingen en populair vooroordeel ware verward en verwrongen, de bankier was steeds de man om met een paar woorden, hetzij in zijn eigen taal, hetzij in „pidgin Engelsch”, de ware strekking, het zakelijk aanzien helder te maken en te toonen dat, zoo hij er al geen verandering in kon brengen, hij zich zeker ook niet liet bedotten of verleiden tot verkrachting van zijn gezond verstand. Sinds de dagen der republiek is dit helaas anders geworden. De bankier heeft zijn troon verlaten en is aan de politiek gaan doen, na de loterij en het drukken van bankbiljetten als overgangsstadium in de laatste jaren van het keizerrijk met vlijt te hebben beoefend. Thans bestaat er in heel China vermoedelijk geen enkele Shansi-bankier van het oude stempel meer. Aan de kust heerscht de moderne beschaving, in de binnenlanden de bandiet, beide onverenigbaar met de beoefening van zijn beroep op de origineele wijze.

En hoe heeft de Chineesche geldman, in grooten getale in de hoofdstad vertegenwoordigd, zich in deze kritieke tijden over zoo'n levenskwestie van het rijk uitgelaten? Zoo ooit, dan was het nu de gelegenheid voor den bankier om zich te doen kennen als man van zaken en van gezond verstand, om met het in zijn blootlegging der toestanden zoo openhartig verslag van dr. Yen vóór zich, nu eens spijkers met koppen te slaan en te toonen dat in de goed ingelichte gelden zakenwereld van China de elementen aanwezig zijn om te dienen althans als uitgangspunt voor de redding van het land van binnen uit... IJdele hoop! Het manifest der vereenigde bankiers dat wij nu te zien krijgen, had in zijn tendentieuze wijze van voorstelling en valsche conclusies den meest verstokten politikaster eer aan kunnen doen. Zooals veelal de argumenten der laagste volksmenners, is het feitelijk een beleediging, het intellect van den lezer aangedaan. Wij zullen hier een zoo nauwkeurig mogelijk résumé van het stuk laten volgen, hier en daar extracten in hun geheel vertalende en cursiveerende datgene waar wij de aandacht op wenschen te vestigen.

In zijn inleidende woorden hangt deze uitspraak van *Chineesche* zakenlieden een beeld op van den toestand van 's lands financiën, handel en volkswelvaart, zóó ontzettend als een buitenlander het nauwelijks zou wagen te doen. In een kort en kernachtig overzicht van ten eenderd woorden wordt over tereenvolgens de politieke ontreddering van het land, *zoo wel te Peking als in de provincies*, de „ontzettende overvloed van roovers en bandieten” de „overstelpende hoeveelheid der nationale inkomsten, die ieder jaar worden aangewend voor militaire doeleinden”, de wanorde van 's lands financiën, de desorganisatie van handel en nijverheid, het algemeen voorkomen van hongersnood, het drijven der bevolking in brigandage, de feitelijke ineenstorting van het economisch bestaan der natie, — alles dik aangestreept en met elkaar in verband gebracht. Nu zou een denkend mensch vragen: — waartoe nog meer gezegd? Past het hieraan toe te voegen eenige beschouwingen waarin een paar millioen dollars betrokken zijn? Niet aldus de Chineesche betooger. Volgens het klassieke model is hij gewend zijn premissen op te stellen in uitslui-

tend verband met hetgeen hij verder wenscht op te bouwen, dus niet voor den lezer om onafhankelijke conclusies op te baseeren. Dat zou niet fair zijn! Vandaar dat wij nu het manifest een trapje af zien dalen en eenige cijfers aanhalen waaruit blijkt (zooals hierboven ook is aangetoond), dat het centrale gouvernement op verre na niet van de provincies ontvangt wat het behoort te ontvangen; dat de beschikbare inkomsten, n.l. \$ 7 millioen, slechts vijf procent bedragen van het jaarlijksche budget van uitgaven en eindelijk dat het gezamenlijk bedrag van dat deel der binnen- en buitenlandsche schuld *waarin niet voorzien kan worden*, \$ 723 millioen beloopt. Nu zou men tenminste verwachten dat verder op zulke cijfers werd ingegaan en iets geopperd in verhouding met de grootte ervan. Doch neen, de Chineesche bankier laat ook rustig de verhouding der cijfers in het midden en concludeert dat „de eenige straal van hoop, dat deze financieele moeilijkheden op voldoende wijze kunnen worden opgelost, ligt in de 2½ pCt. verhooging van het douanetarief, te Washington beloofd.” Elke bankier en ieder rudimentair ingelicht lezer van het manifest weet, dat het meeste, dat van dit verhoogde tarief te verwachten is, \$ 25 millioen zou bedragen, dus een kleine fractie van de behoeften, doch daar stoort men zich niet aan. Met een verdere aanzegging dat de opbrengst van het verhoogde tarief *ook* nog zou kunnen dienen (dus behalve voor het stoppen van een gat dat vijfmaal zoo groot is) voor het consolideeren van China's ongewaarborgde schulden (waarvoor zij juist hadden uitgerekend dat viermaal zoveel noodig zou zijn) doen de bankiers een beroep op de medewerking van alle „well-wishers of China” om toch zoo spoedig mogelijk te kunnen geraken tot de speciale conferentie ter verhooging van het douanetarief. In een later deel van het manifest wordt nog gewezen op „internationale obstructie” en zijn gevolgen ten nadeele van buitenlandsche ondernemingen in China, hetgeen ongetwijfeld als een soort caveat met het voorgaande in verband moet worden gebracht. Na nog eenige beschouwingen te hebben gewijd aan de inwendige verwarring van het rijk en beaamd dat *zoo wel de provinciale autoriteiten als het volk in het algemeen* dienen mede te werken voor de instandhouding van een gezond centraal gouvernement en van gezonde toestanden in de provincies wat betreft munteenheid en verkeer, besluit het manifest met een driedelige conclusie waarvan het eerste en het derde lid gewijd zijn aan een aansporing tot medewerking, respectievelijk van den kant van het gouvernement en van „onze buitenlandsche vrienden” aan de spoedige bijeenroeping van de speciale conferentie voor verhooging van het douanetarief, en het tweede lid een aanmaning bevat tot het volk in het algemeen („the people of all walks of life”) om „middelen te beramen ter verbetering van de provinciale financiën en ter voorkoming van de wanorde in het verkeer en het muntwezen in de provincies.” Een nationale conventie van *bankiers*, die het *volk* aanmaakt om een schandelijke verwarring in het muntwezen¹⁾ te stuiten! Moet men dit zinnetje opvatten als eenvoudige rhetorischen onzin of als sardonische spotternij? Voorwaar een merkwaardig document, dat het vertrouwen van hen, die nog meenden dat China — wat er ook gebeure — steeds zal kunnen bouwen op het gezonde verstand van haar geld- en zakenmannen, wel op treurige wijze den bodem in zal slaan!

THOS. T. H. FERGUSON.

UNIVERSAL COTTON STANDARDS.

U na de einde Juli l.l. te Londen op uitnodiging van het „Department of Agriculture of the

¹⁾ Te Antung, op de grens tusschen Manchurye en Korea, is de handel gedwongen om met *zeven* munteenheden om te gaan, n.l. een Japansche en zes Chineesche, waarvan de koersen willekeurig door de bankiers, dikwijls met eenige procenten daags, in schommeling gehouden worden.

U.S.A." met vertegenwoordigers van alle Europeesche katoenbeurzen gehouden conferentie het van kracht worden der Universal Standards op 1 Augustus van dit jaar een feit is geworden, is het wellicht niet ondienstig hier ter plaatse eenige regelen aan deze aangelegenheid te wijden.

Waar toch voorheen alle erkende Europeesche katoenbeurzen, zooals die zich o.a. bevinden te Barcelona, Bremen, Genua, Havre, Liverpool en Rotterdam; haar eigen standaard monsters hadden om eventueel bij koop en verkoop en bij arbitrage-uitspraken als basis te dienen, zoo zullen deze monsters voor het vervolg hebben afgedaan en worden vervangen door de genoemde Universal Standards.

Deze Universal Standards waren oorspronkelijk onder den naam van „Washington Standards" de monsters, die bij transacties in Amerika zelf als basis dienden; bij het doen van zaken in Europa en bij inkoop en in Amerika werden echter als regel de standaardmonsters der in aanmerking komende katoenbeurzen als basis genomen. Een Bremer koopman kocht dus bij voorkeur op Bremer- en een koper in Liverpool op Liverpooler classification en waar de standaard monsters van de Europeesche katoenbeurzen onderling, doch ook ten opzichte der „Washington Standards" afwijkingen vertoonden, is het onnoodig te zeggen, dat het zich moeten richten naar de verschillende standaard monsters der onderscheidene beurzen in Europa den Amerikaansche af-lader steeds heeft bemoeilijkt.

Van Amerikaansche zijde is dan ook reeds lang geijverd om hierin verandering te krijgen en na het aannemen van de Fulmer Law, die eenige wijziging in de samenstelling der „Washington Standards" met zich bracht, is door Amerika getracht deze gewijzigde standaarden als basis voor den wereldhandel in gang te doen vinden.

Te dien einde had in Maart 1924 te Washington een conferentie plaats, tot welke vertegenwoordigers van de voornaamste katoenbeurzen van Europa waren uitgenoodigd, teneinde ter zake tot overeenstemming te komen. Van Europeesche zijde is er toen op aangedrongen, die nieuwe standaardmonsters ten behoeve van den handel op het Vasteland eenige wijzigingen te doen ondergaan, hetgeen op de reeds eerder genoemde conferentie te Londen zijn beslag heeft gekregen, nadat van beide zijden ten opzichte van de samenstelling der monsters nog concessies waren gedaan. De overeenkomst werd aangegaan door alle katoenbeurzen en katoenverenigingen, voorloopig voor den tijd van 1 jaar, doch het is nu reeds vrijwel zeker, dat de regeling door allen voor goed zal worden aangenomen, met uitzondering van de beurs te Liverpool, volgens wier meening de regeling niet in alle opzichten zou voldoen.

Uit een en ander volgt, dat de samenstelling dezer „Universal Standards" in Amerika plaats heeft en de officieele monsters te Washington berusten. Getrouwe copieën van deze standaardmonsters worden ten behoeve van den handel gratis aan alle katoenbeurzen en -verenigingen verstrekt, terwijl voor iederen handelaar series tegen betaling verkrijgbaar zijn.

De aard van het artikel katoen brengt mede, dat het opmaken van deze standaardmonsters ieder jaar zal moeten geschieden. Katoen toch is onder invloed van droogte, vochtigheid, licht of duisternis aan kleuren onderhevig en welke zorg men ook aan het bewaren der monsters zou besteden, verandering van uiterlijk is niet te vermijden. Hoewel dit een omstandigheid is, waarmede tot dusver iedere katoenbeurs rekening had te houden, werd bij de nieuwe regeling de toestand toch eenigszins anders, nu de samenstelling der monsters te Washington plaats heeft en de Europeesche beurzen als medeondertekenaars van de overeenkomst bij deze samenstelling haar invloed wenschen uit te oefenen.

Daarom is overeengekomen, dat telken jare in Maart

iedere aangesloten katoenbeurs of katoenvereniging 2 deskundigen zal afvaardigen naar Washington. Aldaar zullen dan naar de bestaande „Standards" minstens 40 nieuwe series of meer, indien noodig, worden samengesteld, welke als getrouwe copie van de reeds bestaande officieele standaardmonsters zullen worden beschouwd, wanneer $\frac{3}{4}$ der aanwezigen hun stem daartoe hebben gegeven. Hierbij dient opgemerkt, dat de V.S. even zoovele stemmen kunnen uitbrengen als de aanwezige Europeesche vertegenwoordigers gezamenlijk. Van deze series worden door loting 2 series als nieuwe officieele Universal standards aangenomen, waarvan 1 dient om het volgend jaar bij de nieuwe samenstelling als basis te dienen, terwijl de andere, in een ander gebouw bewaard, in de plaats van de eerste komt wanneer deze door brand of anderszins zou worden vernield. Het lot beslist verder, welke 2 series van de overgeblevene aan elk der katoenbeurzen of verenigingen worden verstrekt. Voor de handelaars zijn copieën der nieuwe series wederom tegen betaling verkrijgbaar, hoewel deze in de gelegenheid worden gesteld de in hun bezit zijnde monsters met die der katoenbeurzen te vergelijken.

Alle aan het naar Washington uitzenden van deskundigen en het verstrekken van nieuwe monsters aan de beurzen verbonden kosten worden door de V. S. gedragen.

Hoewel het hier een Amerikaansche wet betreft, die in hoofdzaak Amerikaansche belangen beschermt, mag niet uit het oog worden verloren, dat bij het samenstellen der Universal Standards en ook bij andere gelegenheden, op zeer tegemoetkomende wijze met de Europeesche belangen rekening is gehouden, hetgeen o.a. nog tot uitdrukking kwam in de bereidheid der Amerikanen om ten behoeve der Twentsche Spinners een serie standaardmonsters te Enschede te deponeren.

Overigens zij opgemerkt, dat deze nieuwe regeling op den omzet in katoen zoomin hier als elders invloed zal hebben, doch uitsluitend beoogt eenheid te verkrijgen in het classificeeren der verschillende soorten. Moge Rotterdam dus voortgaan op den ingeslagen weg, nu het in het afgelopen seizoen zijn katoen invoeren percentsgewijze meer zag toenemen dan eenige andere katoenhaven ter wereld.

Rotterdam.

I. J. KALMON.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

WERKLOOSHEID EN HET REGERINGSPROGRAMMA.

Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons:

De mate, waarin de economische toestand hier te lande en in Europa verbetert, is niet zoodanig, dat het overbodig zou zijn opnieuw plannen tot bestrijding der werkloosheid in den komenden winter te overwegen. Onlangs heeft Minister Snowden in het Lagerhuis de hoofdlijnen van een werkplan aangegeven, dat, geheel afgezien van zijn onmiddellijk verband met het werkloosheidsvraagstuk, belangrijke punten bevat. De plannen der regering vallen uiteen in een tijdelijk en een permanent gedeelte en hoewel het permanente plan onderdeelen van groote beteekenis bevat, kan nauwelijks worden gezegd, dat het zeer opmerkelijke resultaten zal hebben, voor zover het de onmiddellijke vermindering der werkloosheid betreft. De tijdelijke en eenigszins poevere plannen der regering hebben betrekking op een versneling van wegeaanleg en wegverbetering, waarmede opeenvolgende regeringen zich reeds hebben bezig gehouden. Alles bijeengenomen ligt een programma, dat £15 miljoen zal kosten, in de bedoeling. Uit de redevoering van Minister Snowden volgt niet met zekerheid, of de voorgestelde nieuwe Theems-tunnel en de nieuwe weg naar de Londensche havens hieronder vallen. Boven en behalve de kosten voor de wegen heeft het Unemployment Grants Committee sinds Februari 750 nieuwe plannen goedgekeurd, die

een totale uitgave van £ 5½ miljoen met zich zullen brengen, terwijl verdere plannen, waarmede ongeveer £ 3½ miljoen gemoeid is, zoowel als gemeentelijke plannen, die over £ 3 miljoen loopen, in behandeling zijn. De Minister verwierp het denkbeeld, dat een politiek, gericht op verbetering der waterwegen, veel goed zou doen, doch hij kondigde aan, dat de vier spoorweggroepen kapitaalsuitgaven en verbetering hunner uitrusting overwegen, tot een totaal bedrag van £ 55½ miljoen. Hij zeide, dat de spoorwegen de electricificatie niet zeer sympathiek gezind waren en liet doorschemeren, dat een politiek van nationalisatie der spoorwegen in dit opzicht enkele zeer ingrijpende veranderingen met zich zou brengen. Wellicht mogen wij deze uitlating beschouwen als een hint voor een toekomstige verkiezing. De meer belangrijke, permanente regeeringspolitiek kan worden samengevat in de woorden goedkoop werkkracht en goedkoop transport.

In de eerste plaats is het de bedoeling der regering, krachtig voort te gaan met het wetenschappelijke onderzoek der kolenlagen hier te lande. De maatregelen, ten aanzien van de steenkool getroffen, worden onderzocht van economisch en financieel standpunt en de regering heeft goedgevonden, dat verdere bedragen hiervoor beschikbaar worden gesteld. Verder is het voorloopig technisch onderzoek in verband met den bouw van een stuw in de Severn goedgekeurd, hetgeen ongeveer £ 100.000 zal kosten. Van veel meer belang zijn echter de electriciteitsvoorstellen. De Minister wijst erop, dat sinds 1919 hier te lande zeer aanzienlijke verbeteringen in de electriciteitsvoorziening hebben plaats gevonden. Het kan zijn nut hebben den toestand even uiteen te zetten. Gedurende den oorlog stelde het Coal Conservation Committee een stelsel van electriciteitsdistricten voor, met hoofdcentrales, gebouwd op of vlak bij de kolenvelden, teneinde productie en distributie in het groot van elektrische energie ontzaglijk veel goedkoop te maken en te vereenvoudigen. Dit plan werd verder onderzocht door een andere commissie, het zgn. Williams Committee, dat een stelsel van electriciteitsdistricten onder toezicht van een zgn. Electricity Board en bekroond door een college van Electricity Commissioners voorstelde, terwijl het gronddenkbeeld van het plan was, productie, overbrenging en distributie van elektrische energie het monopolie van den Electricity Board van ieder afzonderlijk district te maken. Toen deze plannen in het Lagerhuis kwamen werden zij van veel van hun glans ontdaan. De Electricity Supply Act van 1919 stelt echter een lichaam van 5 Commissioners ter bevordering en regeling van en tot het houden van het oppertoezicht op de electriciteitsvoorziening in. De meest belangrijke bepalingen van de wet van 1919 zijn de volgende: De Electricity Commissioners hebben volgens hoofdstuk V de bevoegdheid electriciteitsdistricten te vormen. Indien het de commissie schijnt, dat in zoodanig district de electriciteitsvoorziening verbetering behoeft, mag zij plaatselijke onderzoekingen instellen en plannen ontwerpen tot instelling van een centrale instantie voor de electriciteitsvoorziening in zoodanig district, waaraan alle bestaande centrales kunnen worden overgedragen. Ongelukkigerwijs werd het oorspronkelijke plan, waarbij bestaande centrales zouden kunnen worden gedwongen zich te stellen onder deze centrale instantie in ieder district, verworpen door het Hoogerhuis. In artikel 6 van de wet werd n.l. bepaald, dat geen onderneming zou kunnen worden gesteld onder de centrale autoriteit, behalve met toestemming van haar eigenaar. Plicht dezer centrale autoriteit was te voorzien in een blijvende, goedkoop en ruime electriciteitsvoorziening, met inbegrip natuurlijk van de bevoegdheid centrales op te richten en bestaande ondernemingen over te nemen. De Commissioners kregen bevoegdheid den groei van daartoe niet geschikt geachte ondernemingen te belemmeren. Alvorens bestaande centrales konden

worden uitgebreid of nieuwe opgericht was de toestemming der commissioners noodig wier bevoegdheid zich uitstreckte tot de krachtstations, opgericht door spoorweg- en havenautoriteiten, hoewel in deze gevallen toestemming alleen kon worden geweigerd, indien een voldoende andere bron tegen een prijs, niet hooger dan die, welke de uitvoering van het plan met zich zou brengen, beschikbaar was. Deze wet werd gevolgd door een Amendment Act in 1922, welke zich grootendeels bezig hield met het recht van de Joint Electricity Authority, de meergenoemde centrale instantie, om leeningen aan te gaan, doch die in ander opzicht eerder de bevoegdheid van de Electricity Commissioners, hun toestemming voor de uitbreiding van bestaande of de oprichting van nieuwe ondernemingen te weigeren, besnoeide. Blijft nog te vermelden, in verband met Mr. Snowden's nieuwe plan, dat krachtens hoofdstuk 18 van de wet van 1919 de Board of Trade, thans het Ministry of Transport, bevoegdheid verkreeg nieuwe krachtstations op te richten en verplichtingen aan te gaan tot een maximum van £ 20 miljoen. Zouden nieuwe electriciteitsdistricten worden gevormd, dan zouden deze nieuwe stations met inbegrip van kabels enz. overgedragen worden aan de Joint Electricity Authority in zoodanig district ingesteld, terwijl alle kosten, gemaakt door het Departement, dan terughetaald zouden moeten worden.

Mr. Snowden is nu in de eerste plaats van plan een wetsontwerp in te dienen, dat de Electricity Commissioners de dwingende bevoegdheid geeft, die zij in 1919 niet konden krijgen. Overigens stelt hij voor onder de aegis van een leidend electriciteitsdeskundige een conferentie van electriciteitsmaatschappijen bijeen te roepen, teneinde een uniforme stroomfrequentie te verkrijgen. De kosten hiervan worden op ongeveer £ 10 miljoen, over drie opeenvolgende jaren te verdeelen, geschat. Het derde punt is, dat de Electricity Commissioners een conferentie zullen houden, teneinde een zoo groot mogelijke ontwikkeling van het hoogspanningsnet te verkrijgen. Aangezien zoodanige uitbreiding belangrijke kosten met zich zal brengen, die geen onmiddellijk rendement opleveren, zal de schatkist een subsidiestelsel moeten uitwerken, krachtens hetwelk de electriciteitsmaatschappijen het verschil zullen ontvangen tusschen een vast rendement van hun kapitaal en het werkelijke inkomen, dat het net oplevert. Deze subsidies worden verleend voor een maximumperiode van 10 jaar of totdat de netto-opbrengst voldoende is om de kosten te dekken, wanneer zulks binnen 10 jaar het geval is. Tenslotte heeft de kanselier dan nog plannen ten aanzien van de ontwikkeling der electriciteitsvoorziening van het platteland. Op dit punt was hij ongelukkigerwijs buitengewoon vaag, doch wel van meening, dat een of andere nieuwe organisatie tot dit doel vereischt zou kunnen zijn. In ieder geval voorzag hij in verband hiermede verdere uitgaven van regeeringswege.

Minister Snowden eindigde zijn rede met een voorstel, de beetwortelsuikerindustrie een subsidie te verleenen. De voorwaarden hiervan zijn op het eerste gezicht niet zeer duidelijk. Op binnenslands geproduceerde suiker zal 19/6 per cwt. bijslag worden gegeven, doch tezelfder tijd zal een accijns van 9/9 per cwt., gelijk aan het bestaande preferentieel recht op koloniale suiker, worden geheven. Het resultaat is, dat een subsidie van 9/9 wordt verleend, gelijk aan het verschil tusschen den opgelegden accijns en het verleende subsidie en het is niet zeer duidelijk hoe de suikerindustrie hiervan meer zal profiteren dan zij thans van de bestaande invoerrechten op suiker doet. De Minister voegde er aan toe, dat het subsidie in den loop van den tijd zal verminderen. Hoewel hij zich niet bond aan een welomschreven schaal van verlagingen, liet hij doorschemeren, dat na 4 jaar het subsidie tot 13/- en na 7 jaar tot 6/6 per cwt. zou worden teruggebracht en het in ieder geval 10 jaar,

nadat het stelsel in werking zou zijn getreden, zou verdwijnen. Het wil mij toeschijnen, dat Lloyd George het geheel bij het rechte eind had, toen hij betoogde, dat dit subsidie den toestand van den landbouw in het Vereenigde Koninkrijk waarschijnlijk niet zou revolutioneeren in den omvang, welke Minister Snowden mogelijk achtte. Verder kan worden opgemerkt, dat het, terwijl het niet zal opleveren, wat ervan verwacht wordt, het tezelfder tijd den tegenstanders van vrijhandel hier te lande een uitstekend argument ten gebruike bij de volgende verkiezingen verschafft.

Deze redevoeering heeft onder de verschillende partijen de vraag doen rijzen, wie werkelijk voor de erin vervatte denkbeelden verantwoordelijk is en Lloyd George is er gauw bij geweest voor zijn vleugel van de liberale partij de verdienste — voor zoover dan van verdienste kan worden gesproken — op te eischen, welke deze voorstellen hebben. Middelerwijl zijn zij, die belang stellen in het permanente aspect van de productiviteit van het Vereenigd Koninkrijk, verheugd dat de kwestie der electriciteitsvoorziening op zoodanige wijze ter tafel is gebracht, dat het wezenlijke vraagstuk wederom aan de orde komt. De productiekosten, betoogt de Minister, moeten omlaag en een economisch stelsel van krachtdistributie zal waarschijnlijk veel in deze richting bereiken.

Tezelfder tijd heeft een recente publicatie andere en meer permanente kanten van het werkloosheidsvraagstuk op uitnemende wijze naar voren gebracht. In het merkwaardige boek, getiteld: *Is Unemployment Inevitable*, dat een groep zakenlieden en economen, onder leiding van den heer W. T. Layton van „The Economist” als voorzitter, heeft samengesteld, wordt het conjunctuurvraagstuk enerzijds en het bevolkingsvraagstuk anderzijds wetenschappelijk behandeld op een wijze, die zoowel belangwekkend als overeenkomstig de beteekenis der kwesties is. Op het conjunctuurvraagstuk zal ik hier niet ingaan, doch gaarne zou ik de aandacht Uwer lezers vestigen op het belangrijke bevolkingsaspect, dat door Prof. A. L. Bowley naar voren wordt gebracht en waarop de schrijvers van het boek den nadruk leggen. Volgens Prof. Bowley's onderzoekingen bestaat er op het oogenblik geen gevaar voor overbevolking, zoodat de kansen op werk niet dalen, maar daarentegen in de volgende twee decennia eenigszins stijgende zullen zijn. De toestand is de volgende: De jaarlijksche toeneming van de mannelijke bevolking tusschen 15 en 65 jaar in Groot-Brittannië in de jaren 1921—1931 wordt door hem op hoogstens 140.000 per jaar geschat. Doch dit maximum onderstelt, dat geenerlei emigratie plaats vindt. Wanneer emigratie plaats vindt op basis van die in het decennium, voorafgaande aan de volkstelling van 1911, zal de jaarlijksche toeneming in 1921—1931 slechts 65.000 bedragen, terwijl indien zij plaats vindt op de basis van 1921—22, de jaarlijksche toeneming slechts ongeveer 90.000 zal zijn. In het decennium 1931—41 zal er, 1911 als emigratie-grondslag nemend, een jaarlijksch tekort van 6000 zijn, terwijl, indien geenerlei emigratie wordt verondersteld, de toeneming slechts 47.000 mannen per jaar zal bedragen. Wat de vrouwen aangaat, het aantal dat werk zal zoeken, verondersteld de emigratie is zoo groot als zij ooit is geweest, bedraagt 18.000 in het decennium 1921—31 en het laat een tekort van 7000 per jaar gedurende 1931—41.

De auteur wijst erop, dat hieruit voortvloeit, dat een betrekkelijk kleine wijziging in den leeftijd, waarop de kinderen de school verlaten, van de arbeidsmarkt het grootste gedeelte van den druk zal wegnemen, die er waarschijnlijk op zal worden uitgeoefend. Dit onderzoek van Prof. Bowley is van zoodanige beteekenis, dat het in zeer ruimen kring bekendheid verdient.

T. E. GREGORY.

AANTEEKENING.

De Indische producten in 1923/24. — Het verslag van den President van de Javasche Bank over het boekjaar 1923/24 bevat hierover de volgende mededeelingen:

Suiker. Reeds spoedig na den aanvang van dit verslagjaar verkocht de Trust de laatste superieure hoofdsuiker van oogst 1923 en was daarmede geheel uitverkocht. De gezamenlijke opbrengst der bij de Trust aangesloten fabrieken heeft ten slotte bedragen 25.928.000 picols en de totale verkoopprijs der verkochte suikers rond f 345 miljoen, neerkomende op een gemiddelde opbrengst van pl.m. f 13½ per picol. Dit is ongeveer f 2.— per picol meer dan oogst 1922 heeft kunnen bedingen en hierbij komt nog, dat sedert dat jaar de kostprijs aanmerkelijk omlaag gebracht is kunnen worden.

Rekent men de opbrengst van de suikers der onafhankelijke fabrieken op 3.000.000 picols met een opbrengst van f 40.000.000.— dan geeft vergelijking met het vorige jaar een mindere opbrengst van 370.000 picols en een beter financieel resultaat van ca. f 48.000.000.—

De minder groote oogst ondanks een grooter beplant areaal komt geheel op rekening van het weder, dat voor dezen oogst op verschillende tijdstippen tegenwerkte; nadat eind 1922 de Westmoesson veel te laat was ingevallen en deze ook verder abnormaal droog gebleven was, gaf in 1923 de Oostmoesson een grooten regenval op gelijksoortige wijze als dat in 1922 het geval was geweest.

De verdeling van oogst 1923 over de landen van bestemming verschilde niet veel bij die van verleden jaar en dus bleven de overige Oostelijke landen als afzetgebied overwegen; hierheen ging 2/3 van den geheelen uitvoer. Het aandeel van Europa was ongeveer 1/5 grooter dan verleden jaar, terwijl de export naar Amerika niet zóó onbelangrijk was als toen.

Reeds half Maart 1923 was de belangstelling voor suikers uit oogst 1924 levendig geworden en begin Mei, dus bijna een jaar vóór de eerste afleveringen, waren er reeds rond 8.800.000 picols verkocht, waarvan 5.300.000 muscovado's. De Trust-limities, ingezet voor de drie assortimenten op onderscheidenlijk f 15, f 14 en f 13½, waren geleidelijk tot f 16½, f 15½ en eveneens f 15½ verhoogd, het laatste wegens de groote hoeveelheden reeds verkochte muscovado's. Oostersche met name Japansche koopers waren hierbij sterk overwegend.

Het duurde tot eind September voordat de verkoopen voor oogst 1924 hervat konden worden, echter op het lager peil van f 14 voor superieur. De goede belangstelling maakte het echter mogelijk de limite geleidelijk weer tot f 16 op te voeren, totdat half December weder een stilstand intrad. In deze periode waren 10.550.000 picols afgedaan, hiermede het totaal brengende op 19.350.000.

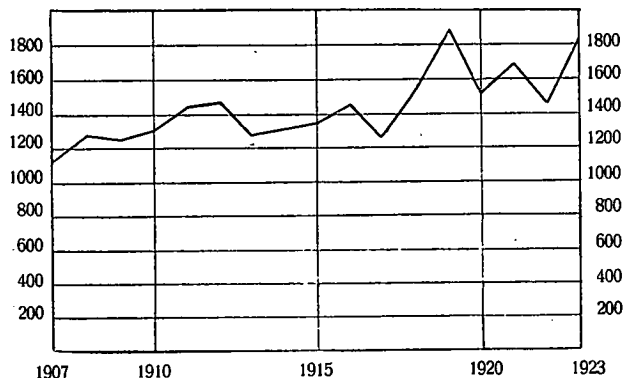
Ook de oogst voor het thans loopende jaar heeft wat de weersomstandigheden betreft weinig voorspoed gehad. Behalve dat de Oostmoesson-regens, die het rijpende riet van oogst 1923 schaadden, ook den nieuwen aanplant belemmerden, was de thans geëindigde Westmoesson in de meeste streken veel te droog. Op sommige landen zag het riet er bijna verdroogd uit en men mag van geluk spreken, dat ten de regens eenmaal doorkwamen en er ander zich zoo spoedig herstelde. Toch was het riet gemiddeld zeer belangrijk korter dan voor den tijd normaal was, zoodat men de oogstschatting, voor de bij de Trust aangesloten fabrieken, oorspronkelijk 27.093.000 picols, op 26.762.000 picols terugbracht. Dat deze schatting nog iets meer is dan oogst 1923 heeft bedragen, wordt veroorzaakt door de verdere uitbreiding van het beplante areaal (241.200 bouws tegen 229.000) en door het feit, dat een tot dusverre onafhankelijke fabriek zich aansloot.

In de Lampons worden sedert eenigen tijd proeven genomen met den aanplant van suikerriet als meerjarig gewas, zoodat op Cuba geschiedt, en wel op droge gronden. Mochten deze proeven, die voorloopig geslaagd zijn, ook bij voortzetting op grooter schaal aan de verwachtingen beantwoorden, dan openen zich voor de suikercultuur geheel nieuwe perspectieven.

Bovendien zijn verschillende concessie-aanvragen voor suikerfabrieken in diverse streken van Java in behandeling.

Uitvoer van Suiker in miljoenen K.G.

1907..	1133	1913..	1281	1919..	1867
1908..	1281	1914..	1321	1920..	1515
1909..	1258	1915..	1372	1921..	1677
1910..	1317	1916..	1448	1922..	1436
1911..	1438	1917..	1263	1923..	1830
1912..	1457	1918..	1540		

Koffie. Na de hooge prijzen, waarmede het vorige verslagjaar gesloten was, had een inzinking plaats, waardoor eind April 1923 de noteeringen waren voor Java Robusta f 43.— en voor Palembang Robusta f 34.— per picol. Dit bleef zoo ongeveer het niveau tot einde 1923, behalve dat in de maanden Augustus en September tijdelijk voor de eerste soort een opleving en voor de andere een teruggang van verscheidene guldens plaats had. Na den aanvang van 1924 had een sterke prijsverbetering plaats, in overeenstemming met de betere stemming voor Santos-koffie op de hoofdmakten in Europa.

De groote droogte in de tweede helft van 1923 heeft den koffie-oogst op Java sterk bedreigd en de regen kwam nog maar juist bijtijds om de schade grootendeels te keeren.

Voor de Padangsche fancy-koffies verminderde de belangstelling aanvankelijk, maar ten slotte kon met f 95 per picol nog hooger prijs bedongen worden dan voorheen. Ook de Menado-koffie was voor dergelijke hooge prijzen gevraagd; de beschikbare hoeveelheid van deze vermindert evenwel steeds.

Vergelijking van de opbrengst der oogsten 1922 en 1923 geeft:

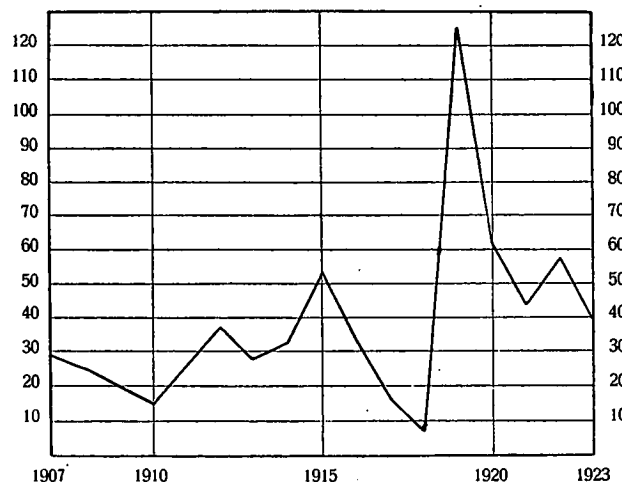
	(in picols)					
	Java		Sumatra		Celebes en Bali	
	1922	1923	1922	1923	1922	1923
Liberia en Liberia-achtige	12.261	14.791	2.568	3.487	997	1.340
Robusta en Robusta-achtige	461.679	606.588	187.005	249.558	4.025	9.604
Java-koffie	20.092	7.629	39.083	31.050	74.875	107.385

Voor 1924 is de raming voor Java 15 pCt. minder, voor Sumatra 30 pCt. meer en voor Celebes en Bali 30 pCt. minder of totaal 5 pCt. minder.

Vermeldenswaard is nog, dat men met onze Java- en Sumatra-soorten proeven neemt in Europa en wel in Hongarije en dat men, op kleine schaal werkende, product van goede kwaliteit verkregen schijnt te hebben.

Uitvoer van Koffie in miljoenen K.G.

1907	29,4	1913	28,9	1919	124,2
1908	25,8	1914	32,3	1920	62,3
1909	20,1	1915	53,3	1921	43,7
1910	15,8	1916	33,6	1922	57,4
1911	26,8	1917	16,7	1923	39,1
1912	38,4	1918	7,4	(Voorl. cijfer)	

Thee. Het prijsverloop van dit product was zeer bevredigend. In het begin van het verslagjaar alleen had een tijdelijke inzinking van omstreeks 10 cent per half K.G. plaats, maar de noteering herstelde zich spoedig en bleef

zich bewegen op de hoogte van den maximum prijs van het jaar te voren, n.l. 76 cent voor medium souchon peccouchon. Van den grooten Britsch-Indischen oogst was dus geen drukkende invloed te bemerken. Hierbij dient nog in aanmerking te worden genomen, dat de productie-kosten nog in dalende richting bleven gaan.

Het onregelmatige weer miste ook voor de thee-ondernemingen zijn invloed niet: eerst schaadden de vele regens in den Oostmoesson de kwaliteit van het product, daarna beïnvloedde de groote droogte de hoeveelheid van den oogst.

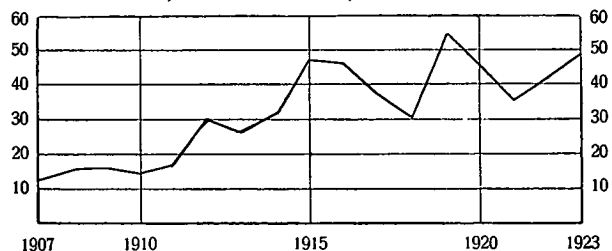
In het midden van het verslagjaar werd de Amsterdamse theemarkt in sterke beroering gebracht door het bekend worden van het voornemen der Regeering om het invoerrecht op thee belangrijk te verzwaren en te brengen van 25 cent op f 1.— per K.G. Natuurlijk wilde de handel zich zooveel mogelijk vóór de inwerkingtreding van voorraden voorzien en dit had een prijsstijging op de Amsterdamse veilingen ten gevolge buiten verband met de Londensche noteering. Inmiddels raakte met het demissionair worden van het ministerie deze zaak op den achtergrond, om echter bij het opnieuw optreden van het kabinet de belangstelling te herkrijgen. Reeds spoedig werd de tariefsverhooging aangenomen, echter na aanneming van een amendement, dat het recht op 75 cent per KG. bracht. De verhooging trad in werking in den loop van Mei 1924.

Aandrang, uitgeoefend op het Australische Gemeenebest om evenals de andere Dominions bij de heffing verschil te maken tusschen thee, die al of niet uit deelen van het Britsche Rijk afkomstig is, had geen wijziging ten gevolge. Dat overigens de kwaliteit van onze theeën een tegenwicht tegen de tariefbelemmering geeft, wordt bewezen door het feit, dat de uitvoeren naar Engeland van 9.600.000 tot 11.400.000 KG. toenamen; hierbij kwam kort na het sluiten van deze verslagperiode nog de gunstige omstandigheid, dat het Engelsche invoerrecht op thee tot op de helft verminderd is, waardoor dus ook de nadeelige marge voor onze thee gehalveerd is en nog maar ½ d. per lb. bedraagt.

Alles samengenomen kan men voor de verdere vooruitzichten van deze cultuur niet anders dan gunstige verwachtingen koesteren; voorverkoopen der Preanger-ondernemingen van naar schatting 30 à 35 miljoen KG. tegen de heerschende gunstige prijzen legden een deel dezer verwachtingen reeds in tastbaren vorm vast.

Uitvoer van Thee in miljoenen KG.

1907	12,1	1913	26,5	1919	55,1
1908	15,8	1914	31,9	1920	46,3
1909	16,3	1915	47,8	1921	35,9
1910	15,3	1916	47,1	1922	41,6
1911	17,4	1917	38,0	1923	48,4
1912	30,2	1918	30,5	(Voorl. cijfer)	

Rubber. In groote lijnen genomen was de marktprijs van dit product dalend, zóó sterk zelfs, dat de noteering, aan het begin van het verslagjaar nog 90 cent per half KG. bedragend, eind Maart 1924 onder de 65 cent gekomen was. Deze geleidelijke daling had plaats niettegenstaande de Engelsche restrictie-bepalingen allengs meer uitwerking kregen, doordat fouten in den opzet, die onduideliken mogelijk hadden gemaakt, werden hersteld.

Hiertegenover stond, dat niet alleen de Nederlandsche ondernemingen in Nederlandsch-Indië van oogstbeperking in dien vorm niet wilden weten, maar dat bovendien de productie der Inlandsche tuinen snel toenam. Dit laatste in het bijzonder houdt thans de aandacht bezig. Gesteld al dat onze rubberplanters zich vóór het beginsel der restrictie zouden willen verklaren, dan nog zouden deze aanplantingen naast de Europeesche ondernemingen een toepassing in den weg staan. In tegenstelling toch met die in de Engelsche gebieden zijn deze tuinen niet geregistreerd, terwijl het instellen van een registratie zou afstuiten op verkeersmoeilijkheden in de groote nog nauwelijks ontgonnen gebieden, zoodat men het punt van uitgang voor de bepalingen reeds zou missen; wanneer men daarentegen deze productie vrij liet, zou het doel eener restrictie hier geheel onvoldoende benaderd worden.

Ook echter in de onthouding van iedere inmenging schuilt een gevaar, zóówel voor de bevolking zelf als voor

de regelmatige voorziening van de markt. Mocht n.l. de prijs weer eens komen te dalen tot een niveau, waarop de tap in de bevolkingstuinen onvoldoende loonend wordt, dan zal men evenals voorheen een terugval in de productie zien, te sterker naarmate deze meer opgedreven was. De bevolking zelf, die allicht voor den rubbertap andere gewassen verwaarloosd zal hebben, ziet zich dan plotseling tot een lagere trap van welvaart teruggebracht.

Een en ander deed zoeken naar een middenweg om, zonder over te gaan tot maatregelen als in de Engelsche koloniën, een abnormale uitbreiding der bevolkingsaanplantingen tegen te gaan. Zoo opperde men een plan tot heffing van een uitvoerrecht uitsluitend voor deze soort rubber en motiveerde dit met het argument, dat de Europeesche ondernemingen zwaar door belastingen worden getroffen en daartegenover de inkomens uit de Inlandsche rubberwinning in de practijk buiten iedere belasting blijven.

Hoewel alleen Engelsche ondernemingen in Nederlandsch-Indië, vrijwillig, de Engelsche restrictie-bepalingen volgden, brachten vele Nederlandsche toch ook een beperking van haar productie tot stand, en wel door verschillende systemen van alternatieven tap. Het nadeel wordt hierbij dan opgeheven ten eerste doordat het verkregen product meer bedraagt dan uit de verhouding van het aantal tapdagen voorheen en thans zou volgen, en voorts door besparing van taploos.

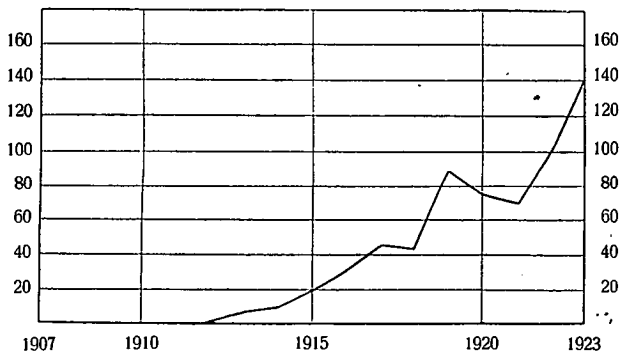
Ondanks de vrees voor overproductie, die in den aanrand tot restrictie-maatregelen tot uiting komt, is het eigenaardig om te constateeren, dat vóórverkoop van rubber tot groote quanta bleven plaats hebben en dat de prijzen daarvoor veelal meerdere centen boven de notering van het oogstblik lagen.

De uitvoer uit Nederlandsch-Indië heeft over 1923 bedragen 142.500.000 K.G. tegenover 1922 103.500.000 K.G. en over 1921 71.300.000 K.G. Hiervan waren achtereenvolgens 53.000.000 K.G., 25.000.000 K.G. en 6.000.000 K.G. bevolkingsrubber of onderscheidenlijk 37½, 24 en 8 pCt. van het totaal.

Uitvoer van Rubber in miljoenen K.G.

1907/12	—	1916	34,1	1920	77,1
1913	7,1	1917	46,0	1921	71,3
1914	10,4	1918	44,1	1922	103,5
1915	20,1	1919	90,1	1923	142,5

(Voorl. cijfer)

Tabak. De verdere verkoop van Sumatra tabak in 1923 hebben de gunstige verwachtingen, die men reeds dadelijk voor den verkoop van oogst 1922 koesterde, niet beschaamd en de doorsnee prijs was 30 cent per half K.G. hooger dan die, welke oogst 1921 het jaar tevoren behaalde (f 2.24 tegen f 1.94). Voor de resultaten der ondernemingen is verder nog van belang dat de kostprijs aanmerkelijk lager was en dat de quantiteit van den oogst niet onbelangrijk grooter was, n.l. 193.219 pakken tegen 163.681. De opbrengst was pl.m. f 65.000.000 tegen pl.m. f 48.000.000.

Voor den verkoop van oogst 1923 koestert men wederom de beste verwachtingen; niet alleen is het weder voor het gewas in hoofdzaak gunstig geweest, maar ook gaf de eerste veiling zeer bevredigende prijzen. Zooals reeds meermalen in het verleden stond men verbaasd over de hooge prijzen, die de Duitsche koopers in staat bleken te besteden.

De Vorstenlandsche tabak kon voor oogst 1922 in verhouding tot de kwaliteit zeer goede prijzen bedingen. Oogst 1923 ondervond, wat het gewas betreft, groote schade door het weer. Eerst belemmerden zware regens door wegspoeling van den grond in ernstige mate den groei der jonge planten en daarna hield de droogte, hoewel aanvankelijk niet ongunstig werkende, zoo lang aan, dat de bladeren soms bijna verschrooiden. Alles samen genomen bleek hoofdzakelijk de quantiteit en niet zoozeer de kwaliteit te hebben geleden en dit gevoegd bij het gunstige prijsverloop,

dat zich laat aanzien, zal het eindresultaat voor oogst 1923 wellicht doen meevallen.

Ook het Besoeki product profiteerde van de gunstige prijsontwikkeling.

Kina. Er was dit jaar voldoende vraag en in het bijzonder de afname van kinine door Japan trok de aandacht. Het uitvoercijfer voor het bereide product vertoont dan ook een aanmerkelijken vooruitgang bij verleden jaar vergeleken:

	1923	1922
uitvoer bast.....	6.843.000 KG.	6.517.000 KG.
„ kinine-sulfaat....	250.800 „	124.600 „

De unitprijs voor 1922, in mijn vorig verslag geschat op 13.19 cent, is definitief uitgekomen op 12.91½.

Tapioca. Deze cultuur leverde voor de bevolking belangrijk mindere baten dan gedurende het vorige verslagjaar. Niet alleen was de prijs, dooreengenomen verscheidene guldens lager, maar bovendien leed de aanplant sterk van de droogte.

De uitvoering der plannen van het reeds verleden jaar vermelde Amerikaansche concern, dat in de streken bij de Wijnkoopsbaai werkt, werd met kracht ter hand genomen.

De uitvoer bedroeg (in duizenden K.G.):

	1923	1922
wortels.....	22.691	8.794
meel.....	69.994	63.477
flake.....	5.588	7.610
paarl.....	12.149	9.903

Copra. In het algemeen gesproken waren in het jaar 1923 zoowel producenten als exporteurs tevreden met de resultaten der zaken in dit product gedaan. Toch waren de noteringen geenszins hoog te noemen, n.l. meestal tusschen de f 17.— en f 19.— per picol voor sundried, doch de veranderingen waren in hoofdzaak geleidelijk en de stijging, die in de tweede helft van het jaar intrad, maakte dat partijen, die vóór de aanvankelijke prijsdaling opgekocht waren, toch zonder verlies konden worden verkocht. De marktprijs hier sloot zich nauw aan bij de noteringen in Europa en deze op hun beurt werden sterk beïnvloed door de financiële en valuta-verhoudingen der koopende landen.

Geringe regenval in de voornaamste productie-streken was oorzaak, dat de totale oogst 10 à 15 pCt. bij dien van verleden jaar achterbleef. De cultuur zelf blijft zich met name op Celebes en in de Molukken voortdurend uitbreiden.

Steeds vaker hoort men de opmerking, dat de meer moeite en hulpmiddelen eischende bereiding van sundried product onvoldoende door het prijsverschil goed gemaakt wordt.

Peper. Dit artikel, waarvan enkele kleinere gebieden in ons Indië het overgrote deel van de wereldproductie leveren leent zich bij uitstek tot speculatieve doeleinden en zoo traden in den loop van het jaar belangrijke prijsverschillen en fluctuaties op: het laagste punt was f 17 per picol, het hoogste f 26.

De uitvoer van Java en Madoera verminderde van 189.000 tot 166.000 picols, die van Palembang van 44.000 tot 10.000 picols, die van Atjeh van 71.000 tot 62.000 picols en die van West-Borneo van 27.000 tot 15.500 picols.

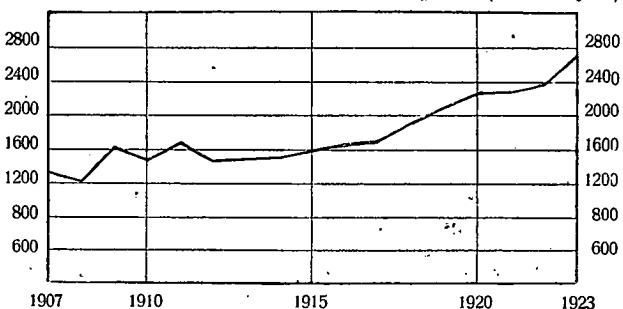
Steenkolen. De productie der Nederlandsch-Indische kolenmijnen bedroeg:

	Gouvern. expl.	Partic. expl.
in 1923..	780.100 ton	315.350 ton
„ 1922..	770.700 „	261.200 „
„ 1921..	984.700 „	228.000 „
„ 1920..	897.500 „	193.200 „

Petroleum. De totale productie in Nederlandsch-Indië gedurende 1923 bedroeg (voorloopig cijfer) 2.750.000 ton..

Petroleum-productie in tonnen.

1907..	1.330.674	1913..	1.503.579	1919..	2.092.870
1908..	1.254.859	1914..	1.539.236	1920..	2.284.100
1909..	1.655.850	1915..	1.598.452	1921..	2.295.500
1910..	1.501.045	1916..	1.678.859	1922..	2.382.100
1911..	1.670.545	1917..	1.687.441	1923..	2.750.000
1912..	1.496.506	1918..	1.906.681		(Voorl. cijfer)

Tin. Ondanks groote fluctuaties (tusschen f 124.— en f 210.— per picol) bewoog de notering van het metaal zich vrijwel voortdurend op een hoogte, die een zeer belangrijke marge voor de exploiteerende lichamen liet. Voor het Gouvernement was zelfs de opbrengst zóóver boven hetgeen geraamd was, dat deze meerdere winst in niet onbelangrijke mate de uitkomst van het begrotingsjaar 1923 zal beïnvloeden.

Toch was er een voorname factor, die op zichzelf beschouwd prijsdrukkend werkte, n.l. de voortgezette geleidelijke liquidatie van den grooten voorraad, hier en in de Straits aangehouden volgens de z.g. Bandoengsche overeenkomst. Het feit, dat dus de aanvoer van nieuw gewonnen metaal nu reeds een jaar lang wordt versterkt door deze achtergehouden hoeveelheden en dat desondanks de prijs zoo krachtig gestegen is, wijst wel op de groote behoefte, die de wereld aan dit metaal heeft. In het eerste kwartaal van het jaar 1924 werden de hoogste prijzen genoteerd.

Belangrijk is de beslissing, door de Regeering in Nederland genomen, dat de verkoop van het Gouvernements tin in Indië zal blijven plaats hebben.

Goud. De waarde van de totale goudproductie in Nederlandsch-Indië bedroeg in:

1923	f 5.100.000 ¹⁾	bij een wereldproductie v. f 870.000.000 ¹⁾
1922	„ 5.635.000	„ „ „ „ „ 768.000.000 ²⁾
1921	„ 5.101.000	„ „ „ „ „ 816.000.000
1920	„ 5.059.000	„ „ „ „ „ 834.000.000

¹⁾ Voorloopig cijfer.

²⁾ Het voorloopige cijfer van verleden jaar was dus £ 1.000.000 te hoog.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. B. G. Escher. De methodes der grafische voorstelling. Vakbibliotheek van de Maatschappij voor goede en goedkoopere lectuur te Amsterdam 1924. 122 blz. met 64 figuren.

Nadat prof. *Holwerda* in een artikelenreeks in „Administratieve Arbeid” van September 1923—Maart 1924 een uitvoerige studie over grafische voorstellingen had gepubliceerd, die voor den statisticus tal van nuttige wenken bevat, komt thans het hierboven genoemde boekje van prof. *Escher* een gedeelte aanvullen van de leemte, die in ons land nog altijd moet worden geconstateerd, doordat er geen geschikt leerboek in de statistiek bestaat.¹⁾

Het is een gelukkig verschijnsel, dat ook in ons land hoe langer hoe meer de behoefte wordt gevoeld om van de allerwegen steeds meer beschikbaar komende cijfers systematisch te verzamelen en ze dan ook op een technisch juiste wijze te rangschikken en in beeld te brengen. De tentoonstellingen van de laatste jaren vooral leeren ons, hoe ook in het particulier bedrijf in toenemende mate van tabellen en grafieken wordt gebruik gemaakt om verkregen resultaten te laten zien. Men kan daarbij echter dikwijls constateeren, dat de samenstellers dier statistieken niet op de hoogte zijn van de eischen, die aan dergelijke voorstellingen zijn te stellen, en daardoor onjuiste beelden geven.

Des te meer nut levert een werkje als het onderhavige op, dat speciaal bestemd is om allen, die zich op dit gebied hebben te bewegen, de juiste methode te leeren. En de schrijver is daarin bijzonder goed geslaagd.

Hij geeft een systematische indeeling der grafieken, zooals die kunnen worden gebruikt, en wel gebaseerd op het principe van voorstellingen resp. met één, twee en drie variabelen en combinaties daarvan, en voegt daaraan toe een aantal wenken voor de praktijk en een groot aantal voorbeelden. Onder de grafieken met het principe van één variabele brengt hij de lijn-, staaf-, ster-, cirkel-, spiraal-, vlakdiagrammen en de stereogrammen; onder die met twee variabelen de gewone en de logaritmische curven, de pool- en de

¹⁾ Het bekende werk van prof. Verrijn Stuart, hoe voortreffelijk ook, is voor een eenvoudig leerboek te omvangrijk en wat er verder bestaat is ondeugdelijk.

driehoekskoördinaten; tot die met drie variabelen de topografische kaarten en de isoplethen.

Van al deze vormen wordt aangegeven, hoe zij worden samengesteld, in welke opzichten zij al dan niet doelmatig zijn en dus in welke gevallen zij het best kunnen worden gebruikt.

Over het algemeen hebben wij met volle instemming zoowel van de beschouwingen als van de praktische wenken kennis genomen. Hier en daar maakten wij enkele aantekeningen over van de onze afwijkende opvattingen, waarop wij echter te dezer plaatse niet willen ingaan. Slechts tot deze opmerking beperken wij ons, dat het werkje, naar onze meening, aan nut zou hebben gewonnen, als hier en daar wat meer aandacht was gewijd aan de praktijk der statistiek, met name ook in ons land. Dit maakt zich o.a. voelbaar door het feit, dat de schr. betrekkelijk weinig van zijn voorbeelden ontleent aan de eigenlijke statistiek en, waar hij dat doet, nog bijna uitsluitend aan het Indische bedrijfsleven. Van heel groot belang is dit natuurlijk niet, omdat men ten slotte de methode kan demonstreeren aan welk voorbeeld men wil, maar het zou toch ook wel eenig voordeel opleveren te laten zien, welke voorbeelden de Nederlandsche praktijk aanbiedt en zelfs c.q. daarin ook eens enkele fouten aan te toonen, die er zeker wel zijn.

Maar in het bijzonder geldt het bezwaar voor de behandeling der „curven”, die in de statistiek een zoo groote rol spelen, ook doordat zij zoo geschikt zijn om verband tusschen verschillende verschijnselen aan te toonen. Hetgeen de schr. omtrent de curven meedeelt, geeft, naar onze opvatting, van die rol geen voldoende beeld, vooral doordat het gebruik van meer dan één curve in één voorstelling en hetgeen hiermee te bereiken is, feitelijk onbesproken is gebleven. En anderzijds had de schr. o.i. wat scherper kunnen waarschuwen tegen verkeerd gebruik van curven, hierin bestaande, dat zij als gevolg van het feit, dat de schaalverdeling naar willekeur kan worden gekozen, gelegenheid geven tot de tendentieuze voorstelling van zaken, waarvan wij meermalen voorbeelden hebben gezien.

Maar dit zijn kleine leemten, die bij een nieuwe druk gemakkelijk te verhelpen zijn. Zooals gezegd, wij hebben het boekje met groote instemming gelezen en de voorbeelden bestudeerd; het is het eerste in onze eigen taal en wij twijfelen er niet aan, of het zal in veler handen komen en aldus niet alleen een grooten invloed kunnen hebben op de verbetering van de techniek der grafieken, maar ook velen, die hiertoe nog niet kwamen, tot het gebruik van dit uitnemende publiciteits- en reclamemiddel brengen.

VAN ZANTEN.

ONTVANGEN:

Geloof en ongeloof in Nederland (1909—1920). Een statistische studie door Prof. Mr. W. A. Bonger. Amsterdam, 1924. N. V. Boekhandel en Uitgevers-Mij. „Ontwikkeling”.

Amsterdam comme Centre Financier International par Dr. H. M. Hirschfeld. Extrait de la Revue Economique Internationale, juillet 1924. Bruxelles, 1924. Goemaere.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 5 24 Jan. '24)	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
Bel. Binn. Eff. 5 24 Jan. '24	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
Bk. v. Frsch. in R.C. 6 24 Jan. '24	Zweedsche Rbk 5 8 Nov. '23
Javasche Bank ... 3 1 Aug. '09	Bank v. Noorw. 7 9 Nov. '23
Bank van Engeland 4 5 Juli '23	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbk. 10 29 Dec. '23	slowakijë... 6 27 Mei '24
Bank v. Frankrijk 6 17 Jan. '24	N. Bk. v. O'rijk 15 12 Aug. '24
Belgische Nat. Bnk. 6 14 Feb. '24	N. Bk. v. Hong. 10 30 Juni '24
Fed. Res. Bank N.Y. 3 8 Aug. '24	Bank v. Italië. 5 11 Juli '22
Bank van Spanje ... 5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6

OPEN-MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Proton-gatie	Part. disconto (3 mnd.)	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
16 Aug. '24	2	2 1/2 ¹⁾	3 1/10	—	—	2- 1/4 ¹⁾
11-16 A. '24	2	2 1/4 - 1/8	3 3/4 - 7/8	—	—	2- 1/4
4-9 „ '24	2 3/8 - 5/8	2- 1/2	3 3/4 - 7/8	—	—	2- 1/4
28 J.-2 A. '24	2 1/2 - 3/4	2- 3/4	3 3/4 - 7/8	—	—	2- 1/4
13-18 A. '23	2 5/8 - 7/8	2 1/2 - 3	3 3/10 - 1/4	—	—	4 1/2 - 5 1/4
14-19 A. '22	—	1 1/2 - 2 1/2	2 1/4 - 5/8	—	—	3- 3 1/2
20-24 Jli '14	3 1/8 - 3/10	2 1/2 - 3 1/4	2 1/4 - 3/4	2 1/8 - 1/2	2 1/2	1 1/2 - 2 1/2

1) Noteering van 15 Augustus.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De eerste dagen van de week viel op de wisselmarkt een opgewekte handel waar te nemen. Ponden varieerden niet veel; slot eerder aangeboden op 11,60. Dollars ook met betrekkelijk weinig variatie; slot 2,56 eerder biedend. Fransche francs aanvankelijk sterk teruglopend van 14,60 op 14,07 1/2, waarna weder een constante verbetering tot 14,60 intrad. Heden echter weder een scherpe reactie; slot 14,12 1/2. Belgische francs daalden en rezen natuurlijk in sympathie met den Franschen franc (13,30—13—13,45—13,10). Zwitsersche francs eerder flauwer (48,35—48,25). Bij de Scandinavische deviesien blijft de Zweedsche Kroon natuurlijk den dollar volgen (68,20—68). Denemarken vooral in het eind der week gezocht (41,60). Kristiania 35,75. Ook Spanje en Italië zonder veel beweging (35,40 en 11,50).

Reichsmarken stationnair 60 5/8. Oostenrijksche Kronen na flink aanbod (35 7/8) ten slotte weder voor Deutsche rekening gezocht (36 1/4).

Buenos-Aires vaster (86 3/4), evenals Indië 97 1/8. Tsecho Kronen vinden weder wat meer belangstelling, waardoor de zoo sterk tot 7,55 teruggeloope koers, zich weder tot 7,65 kon herstellen.

* * *

Op de bankpapiermarkt deden Fransche bankbiljetten een groot agio tegen overboeking; er werd tot circa 12 1/2 cent per frs. 100 betaald. Heden was er wat meer aanbod en liep het agio tot 7 a 9 cent terug.

Verder valt een zeer groote vraag waar te nemen naar de oude Romanoff Roebels, waarvoor f 2.75 per ton wordt geboden.

16 Augustus 1924.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen ^{*)}	Berlijn ²⁾	Weenen ^{*)}	Parijs ^{*)}	Brussel ²⁾	New York ²⁾
11 Aug. 1924	11.65 1/2	0.60 3/4	0.0036	14.67 1/2	13.36 1/2	2.54 1/8
12 „ 1924	11.63	0.60 1/2	0.0036	14.37 1/2	13.26 1/2	2.55 5/16
13 „ 1924	11.59 5/8	0.60 1/2	0.0036 1/8	14.07 1/2	13.10	2.56 1/8
14 „ 1924	11.60 3/4	0.60 1/2	0.0036 1/8	14.30	13.16	2.55 1/2
15 „ 1924	11.62 1/2	0.60 3/8	0.0036 1/8	14.57 1/2	13.35 1/2	2.55 3/8
16 „ 1924	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. ¹⁾	11.59 1/2	0.60	0.0035 3/4	14.05	13.02 1/2	2.54 3/4
Hoogste „ „ ¹⁾	11.67 1/2	0.61	0.0036 3/4	14.80	13.50	2.56 1/4
8 Aug. 1924	11.63	0.61 1/2	0.0036 1/4	14.50	13.19	2.56 7/8
1 „ 1924	11.52 1/2	0.63 3/8	0.0036 7/8	13.37 1/2	12.04	2.61 3/8
Muntpariteit	12.10	59.26 ³⁾	50.41	48.—	48.—	2.48%

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.
2) Gulden per biljoen Mark. 3) Gulden per 100 Mark.

Data	Stock-holm ^{*)}	Kopen-hagen ^{*)}	Chris-tiania ^{*)}	Zwit-serland ^{*)}	Spanje ¹⁾	Batavia ¹⁾ telegrafisch
11 Aug. 1924	68.10	41.70	35.75	48.50	34.40	97 1/8
12 „ 1924	68.10	41.—	35.60	48.25	34.45	97 1/8
13 „ 1924	68.15	41.15	35.60	48.25	34.45	97 1/8
14 „ 1924	68.15	41.35	35.75	48.30	34.45	97 1/8
15 „ 1924	68.15	41.55	35.75	48.32 1/2	34.40	97 1/8
16 „ 1924	—	—	—	—	34.55	97 1/8
L'ste d. w. 1)	67.90	41.—	35.30	48.15	34.30	97 1/8
H'ste „ „ 1)	68.70	41.80	35.85	48.85	34.80	97 1/8
8 Aug. 1924	68.70	41.70	35.90	48.87 1/2	34.60 2)	97-97 1/2 ²⁾
1 „ 1924	69.60	42.10	35.40	48.60	34.87 1/2	96 3/4 - 97 ³⁾
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.
2) Noteering van 9 Augustus. 3) Idem van 2 Augustus.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Cable Parijs (in cts. p. fr.)	Cable Berlijn (in cts per biljoen Mark)	Cable Amsterdam (in cts. p. gld.)
16 Aug. 1924	4,5512	5,71	23 7/8	39,15
Laagste d. week	4,5325	5,55	23 1/2	39,06
Hoogste „ „	4,5550	5,71	23 7/8	39,15
9 Aug. 1924	4,5237	5,49	23 7/8	38,88
2 „ 1924	4,4387	5,27	23 7/8	38,39
Muntpariteit ..	4,8667	19,30	23,81 1/4 ¹⁾	40 3/16

1) In ct. per Mark.

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	2 Aug. 1924	9 Aug. 1924	11/16 Aug. '24 Laagste/Hoogste	16 Aug. 1924
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 7/8	97 1/16
*Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 3/8	1/10 3/8	1/10	1/10
B. Aires 1) ..	d. p. \$	40 15/16	40 7/16	40 7/16	40 3/16
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/5 17/32	1/5 1/32	1/4 11/16	1/5 3/32
Constantin. ..	Piast. p. £	863	830	825	855
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/4 27/32	2/4 21/32	2/4 1/2	2/4 1/16
Lissabon 1) ..	d. per Mil.	1 1/2	1 1/2	1 15/32	1 17/32
Madrid	Peset. p. £	33.01	33.66	33.52	33.80
Mexico	d. per \$	29 1/2	29.50	29	30
Milaan	Lires p. £	101 5/8	100 3/4	100	101
Montevideo 1)	d. per \$	42 1/2	41 3/4	41 1/2	42
Montreal ...	\$ per £	4.42 7/8	4.52 1/8	4.53	4.59
Prag	Kr. p. £	148 3/4	153 1/4	152	155
R.d.Janeiro 1)	d. per Mil.	5 1/4	5 11/32	5 1/8	5 11/32
Shanghai ...	Sh. p. tael	3/3 1/16	3/3 1/16	3/2 1/2	3/3 1/2
Singapore ...	id. p. \$	2/4 1/32	2/4 1/32	2/3 31/32	2/4 1/8
Valparaiso 2)	peso p. £	44.40	43.30	43.50	44.10
Yokohama 3)	Sh. p. yen	1/10 1/4	1/10 1/4	1/9 7/8	1/10 3/8

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

NOTEERING VAN ZILVER.

	te Londen	N. York	18 Aug. 1923	31 „	te Londen	N. York
16 Aug. 1924	33 1/8	68 1/8	18 Aug. 1923	31 „	62 7/8	62 7/8
9 „ 1924	34 1/4	68 3/4	19 Aug. 1922	34 1/4	69 1/2	69 1/2
2 „ 1924	34 3/4	68 3/4	20 Juli 1914	24 1/16	54 1/8	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 18 Aug. 1924.

		Activa.	
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f	57.853.913,23	
	B.-bk. „	28.377.416,53	
	Ag.sch. „	46.217.726,78	
Papier o. h. Buitenl. in disconto			f 132.449.056,54
Idem eigen portef. Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	f	69.072.397,—	
Beleeningen			
incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f	85.632.612,39	
	B.-bk. „	12.791.755,33	
	Ag.sch. „	82.282.855,34	
	f	180.707.223,06	
Op Effecten.	f	169.157.407,05	
Op Goederen en Spec.		11.549.816,01	
			f 180.707.223,06
Voorschotten a. h. Rijk.			
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	f	56.241.230,—	
Muntmat., Goud		475.269.922,97	
	f	531.511.152,97	
Munt, Zilver, enz.		11.499.338,48	
Muntmat., Zilver		—	
			f 543.010.491,45
Effecten			
Bel. v. h. Res. fonds.	f	5.654.378,37	
id. van 1/8 v. h. kapit.		3.982.548,68	
			f 9.636.927,05
Geb. en Meub. der Bank			f 5.212.500,—
Diverse rekeningen			f 110.610.443,31
			f 1.050.699.038,41

Passiva.

Kapitaal	f	20.000.000,—
Reservefonds		5.655.237,53
Bijzondere reserve		8.235.000,—
Bankbiljetten in omloop		952.933.610,—
Bankassignatiën in omloop		989.077,80
Rek.-Cour. { Het Rijk	f	11.113.375,11
saldo's: { Anderen		43.542.821,72
		f 54.656.196,83
Diverse rekeningen		8.229.916,25
		f 1.050.699.038,41
Beschikbaar metaalsaldo	f	340.695.961,57
Op de basis van 1/8 metaaldekking		148.980.184,65
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.		1.703.779.805,—

NED. BANK 18. Aug. 1924. Voornaamste posten in 000.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
18 Aug. '24	531.511	11.499	952.934	55.645	340.696	54
11 " "24	531.511	11.178	963.973	55.104	339.275	53
4 " "24	531.511	10.925	982.452	45.697	336.208	53
28 Juli '24	531.511	10.883	963.504	75.094	334.076	52
21 " "24	531.511	10.548	963.023	82.096	332.437	54
14 " "24	531.511	10.015	978.793	71.753	330.818	52
7 " "24	531.511	10.033	992.295	66.636	329.158	51
20 Aug. '23	581.794	11.007	930.715	29.071	400.153	62
21 Aug. '22	605.955	8.717	958.173	43.098	413.678	60
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen ²⁾
18 Aug. 1924	69.072	—	180.707	69.072	110.610
11 " "1924	137.083	—	186.783	76.006	103.528
4 " "1924	138.819	—	193.892	93.694	85.956
28 Juli 1924	137.665	—	198.776	95.283	90.661
21 " "1924	142.182	—	199.023	92.379	95.058
14 " "1924	143.393	—	197.971	92.734	100.100
7 " "1924	145.316	—	191.774	93.105	102.071
20 Aug. 1923	139.094	—	136.098	49.502	67.713
21 Aug. 1922	185.129	35.000	98.587	81.875	27.826
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen	11 Aug. 1924	18 Aug. 1924
Saldo bij Nederl. Bank...	f 4.979.831,07	f 10.737.860,78
Saldo bij betaalmeesters...	7.640.904,16	8.154.344,31
Voorschot op ult. Juli 1924 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.	40.792.259,05	40.792.259,05
Voorsch. aan de koloniën	105.724.039,82	97.366.420,32
Voorsch. a. h. buitenland	217.221.192,84	220.277.692,63
Uitbetal. aan rek.houders v. d. postch.- en giro-d. Daggeleeningen tegen onderp. v. schatk.papier	121.873.030,—	122.265.319,92
Verplichtingen.	6.500.000,—	6.500.000,—

Voorsch. door de Ned. Bank Schatkistbilj. in omloop ¹⁾	f200.900.000,—	f200.865.000,—
Schatkistprom. in omloop	183.900.000,—	182.530.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk. Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas).....	30.050.011,—	29.823.028,—
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort deel v. h. tegoed van den dienst.	106.558.196,53	106.558.196,53

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	9 Aug. 1924	16 Aug. 1924
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f100.569.000,—	f 91.565.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	102.400.000,—	102.400.000,—
Voorsch. Jav. Bk. aan N.-I.	500.000,—	—
Tegoed van N.-I. bij De Javasche Bank.	—	5.600.000,—
Muntbiljetten in omloop.	45.100.000,—	46.200.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgeld v. h. N.-I. muntfonds.	5.955.000,—	5.955.000,—

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
5 Juli 1924...	1.144	1.554	873	1.107	398
28 Juni 1924...	1.156	1.535	988	1.106	443
21 " "1924...	1.152	1.406	830	1.119	435
14 " "1924...	1.142	1.432	817	1.107	435
7 " "1924...	1.144	1.515	713	1.110	425
7 Juli 1923...	1.187	1.754	956	1.194	486
25 Juli 1914...	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
16 Aug. 1924	223.000	—	263.000	99.000	150.600
9 " "1924	211.250	—	262.500	89.000	140.950
2 " "1924	219.500	—	255.500	107.500	146.900
12 Juli 1924	144.179	64.828	260.201	80.259	141.617
5 " "1924	150.644	65.137	256.643	82.087	148.795
28 Juni 1924	141.235	65.136	253.230	71.206	142.217
21 " "1924	140.699	65.129	253.792	65.692	142.662
18 Aug. 1923	160.867	60.668	262.680	110.973	147.380
19 Aug. 1922	146.354	52.879	272.122	97.140	126.011
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Voor-schotten a.h. Gouvernem.	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
16 Aug. 1924	141.080	—	5.600 ³⁾	500	62	
9 " "1924	137.830	—	500	500	60	
2 " "1924	141.990	—	8.400 ³⁾	—	60	
12 Juli 1924	37.080	22.240	65.434	8.527	21.001	61
5 " "1924	35.484	21.611	66.881	2.254	18.222	64
28 Juni 1924	35.145	20.834	60.647	5.198	17.266	61
21 " "1924	35.533	17.643	58.707	9.222	19.058	64
18 Aug. 1923	38.288	40.337	68.605	3.577	24.131	59
19 Aug. 1922	34.006	31.425	104.374	—	23.903	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Basis $\frac{2}{5}$ metaaldekking. 3) Creditsaldo.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
12 Aug. 1924	128.315	129.034	295.578	27.000	251.841
6 " "1924	128.308	127.106	298.825	27.000	255.244
30 Juli 1924	128.309	127.092	295.566	27.000	251.474
23 " "1924	128.270	126.273	292.302	27.000	248.295
16 " "1924	128.271	126.203	292.844	27.000	248.804
9 " "1924	128.269	127.270	293.686	27.000	249.620
15 Aug. 1923	127.644	124.829	291.035	27.000	246.919
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. 1)
12 Aug. '24	42.857	75.410	13.406	108.796	22.031	18,03
6 " "24	43.242	78.137	13.311	110.936	20.951	16,86
30 Juli '24	45.762	75.495	12.194	111.991	20.967	16,88
23 " "24	39.682	73.510	11.336	105.575	21.747	18,60
16 " "24	45.187	70.131	11.739	107.447	21.819	18,30
9 " "24	48.057	69.950	9.928	110.875	20.749	17,17
15 Aug. '23	45.836	69.120	10.417	109.021	22.565	18,89
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{8}$

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenland	Zilver	Te goed in het buitenland	Buit. gew. voorsch. ald. Staat
14 Aug. '24	5.543.744	1.864.321	300.409	567.528	22.900.000
7 " "24	5.543.589	1.864.321	300.280	567.848	23.000.000
31 Juli '24	5.543.540	1.864.321	300.190	571.106	23.000.000
24 " "24	5.543.408	1.864.321	300.063	573.885	22.700.000
17 " "24	5.543.364	1.864.321	299.988	573.608	22.900.000
16 Aug. '23	5.537.913	1.864.345	294.212	565.019	23.400.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culieren	Staat
4.510.090	9.174	2.739.388	40.399.968	2.037.112	12.090	
4.562.869	9.183	2.800.789	40.571.700	2.158.765	12.524	
5.133.852	9.187	2.653.471	40.324.616	2.142.743	15.544	
4.698.163	9.201	2.696.654	40.081.713	2.174.048	15.305	
4.715.315	9.212	2.709.893	40.155.862	2.181.753	14.282	
2.404.536	18.805	2.110.104	37.265.406	1.952.045	14.787	
1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in millioenen Goudmark
/millioenen Rentenmark/triljoenen Papiermark.

Data	Metaal	Daarv. Goud	Waarv. b. buitl. circ.bkn ¹⁾	Wissels		
				Totaal	Handels-wissels ²⁾	Schatkist-papier
7 Aug. '24	516	491	51	1.800	1.800	—
31 Juli '24	510	484	45	1.798	1.798	—
23 „ '24	509	478	39	1.798	1.798	—
15 „ '24	498	469	34	1.826	1.826	—
7 „ '24	491	466	34	1.871	1.871	—
30 Juni '24	486	462	30	1.898	1.898	—
7 Aug. '23	0,025 ²⁾	596	90	104,987 ²⁾	25,340 ²⁾	9,647 ²⁾
23 Juli '14	1.691	1.357	—	751	751	—

Data als boven.	Beleen-ningen ⁴⁾	Renten-bank-scheine in kas	Diverse activa	Circu-latie	Regg. Courant		Opge-nomen bij de Renten-bank
					Partic. ⁵⁾	Rijken Staat ⁶⁾	
	55	304	993	1.201	356	443	800
	62	268	973	1.211	290	453	800
	69	443	906	1.010	384	677	800
	74	377	842	1.062	332	598	800
	92	303	767	1.106	320	491	800
	109	278	702	1.097	281	493	800
	8,624 ²⁾	—	5,602 ²⁾	62,327 ²⁾	28,236 ²⁾	9,808 ²⁾	—
	—	—	1,891	—	944	—	—

1) Onbelast. 2) In biljoenen. 3) Waarv. in Rentenmark: 30 Juni 1.058; 7 Juli 1.052; 15 Juli 1.012; 23 Juli 979; 31 Juli 973; 7 Aug. 955.

4) Idem zelfde data: 87; 77; 62; 55; 49; 43.

5) Idem: 125; 144; 152; 174; 139; 165.

6) Idem: 264; 256; 323; 314; 114; 129.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitl. saldi	Beleen. van goe-in h. buitl.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Voor-schat aan den Staat	Circu-latie
12 Aug. '24	352.783	84.653	480.000	1714.170	5.250.000	7.705.287
7 „ '24	353.369	84.653	480.000	1749.414	5.250.000	7.685.195
31 Juli '24	353.575	84.653	480.000	1815.205	5.250.000	7.764.487
24 „ '24	352.751	84.653	480.000	1701.379	5.250.000	7.602.784
17 „ '24	354.027	84.653	480.000	1655.309	5.250.000	7.603.701
16 Aug. '23	350.195	84.653	480.000	1105.090	5.300.000	7.061.497

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F. R. Notes in circu-latie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitl.		
30 Juli '24	3.154.905	2.123.779	—	105.093	1.761.569
23 „ '24	3.167.527	2.137.110	—	106.015	1.782.626
16 „ '24	3.160.550	2.148.830	—	105.864	1.812.712
9 „ '24	3.143.402	2.137.268	—	101.904	1.855.005
2 „ '24	3.120.655	2.159.820	—	98.963	1.874.270
1 Aug. '23	3.109.666	2.114.787	—	84.058	2.187.729

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET
FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
23 Juli '24	747	17.158.750	1.569.101	16.724.932	4.489.661
16 „ '24	748	17.122.177	1.586.387	16.743.660	4.481.539
9 „ '24	748	17.055.091	1.538.366	16.575.479	4.437.143
2 „ '24	748	17.056.459	1.520.871	16.542.122	4.418.377
25 Juni '24	748	16.968.760	1.544.661	16.380.869	4.414.306
25 Juli '23	772	16.344.032	1.355.902	15.188.222	3.964.432

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 18 Augustus 1924.

De stemming op de internationale beurzen is gedurende de achter ons liggende week, bij het naderen van de zeer moeilijke besprekingen omtrent de Roer-kwestie ter conferentie van Londen, vrij nerveus geworden. Hoewel men in het algemeen niet geloofde aan een mislukking der onderhandelingen, achtte men het toch van essentieel belang, dat de voorwaarden der geallieerden door de Deutsche vertegenwoordigers ook met volle overtuiging aanvaard en dat in dien geest de hieruit voortvloeiende maatregelen ook uitgevoerd zouden worden. Het is ten slotte een groote verlichting geweest, dat de conferentie tot een eenparig besluit is gekomen, hetwelk alleen nog de goedkeuring der betrokken parlementen en de handteekeningen der onderhandelaars behoeft.

Toch is er op den laatsten dag der berichtperiode, welke tevens de eerste was, waarop de gunstige uitslag der conferentie het volle effect kon sorteeren, geen opleving van betekenis te constateeren geweest. Vrijwel alle beurscentra hebben een kalme tendens te aanschouwen gegeven, waarin de ernst van de situatie, de moeilijkheden, welke nog overwonnen moeten worden, goed tot uiting zijn gekomen. Toch was de ondertoon optimistisch.

Vooraf te Londen is deze mengeling van hoopvolle verwachtingen en ernst goed naar voren gekomen, waartoe echter ook andere factoren en overwegingen hebben medegewerkt. De opgewekte houding van den sterlingkoers, welke door het wegtrekken van saldi uit New York — na de jongste discontoverlaging — in de hand is gewerkt, heeft een stimulerende uitwerking op de beurs gehad. „Gilt-edged“-fondsen waren vast, voornamelijk ook omdat het onmiddellijk vooruitzicht op een verhooging van de Engelsche bank-rate thans niet meer bestaat. Daarentegen werd een tegengestelde invloed uitgeoefend door de moeilijkheden in Egypte en in Marokko. Ook zijn er sommige kringen, die met bezorgdheid de verdere ontwikkeling, nu de Dawes-plannen ten uitvoer gebracht zullen worden, gadeslaan. In het bijzonder is dit het geval met betrekking tot de internationale leening ten behoeve van Duitschland. Officieel is hieromtrent nog niets bekend geworden, doch officieus verluuidt, dat de Amerikaansche bankiers slechts geneigd zullen zijn de helft van de leening te financieren, waardoor een gedeelte van £ 20.000.000 voor rekening van Europa zal blijven. Men is bevreesd, dat het grootste gedeelte hiervan wel op Londen zal komen te rusten, hetgeen in verband met eischen, welke ook door andere landen gesteld zullen worden, hier en daar als vrij bezwaarlijk wordt geacht. In dit verband is het van belang, dat ook van een leening aan Frankrijk wordt gesproken. In ieder geval denkt men in Citykringen, dat de geldmarkt in het algemeen aan den vooravond staat van zeer belangrijke transacties, waarbij het zoo juist verkregen hooger niveau van den sterlingkoers wel eens gevaar zou kunnen loopen. Ook zou dit het geval kunnen zijn, indien de Engelsche markt zou worden overstromd met Deutsche goederen; hiertegen schijnt men echter reeds maatregelen te willen nemen in den vorm van hooger invoerrechten. Alles tezamen genomen is het begrijpelijk, dat de fondsenmarkt niet enthousiast is geweest, al was een stemming van vertrouwen overheerschend.

Te Parijs is het meest opvallende van de afgelopen berichtperiode de buitengewone stilte ter beurze geweest. Ongetwijfeld moet deze in verband worden gebracht met de vacante-periode. Alleen voor arbitrage-fondsen heeft eenige belangstelling bestaan, welke echter niet steeds in overeenstemming was met den loop van zaken op de wisselmarkt. De reactie in de betrokken fondsen heeft n.l. geen gelijken tred gehouden met die der buitenlandsche wisselkoersen; laatstgenoemde daalden sterker. Vermoedelijk kan de verklaring hiervoor gevonden worden in de omstandigheid, dat een goed deel der fluctuaties op de wisselmarkt door de speculatie wordt beheerscht, terwijl de arbitragewaarden, na de débâcle van den Franschen wisselkoers in den aanvang van het loopende jaar, zich meer in vaste handen zijn gaan bevinden. De koersen der buitenlandsche fondsen volgen derhalve slechts op een afstand die der wisselkoersen; deze afstand is bovendien deze week vergroot door het gebrek aan zaken.

Te Berlijn is de beurs als geheel zeer vast geweest. Alleen is een scherpe reactie in de koersen van binnenlandsche obligaties ingetreden, hetgeen echter als een natuurlijke reactie kan worden aangemerkt op de schielijke rijzing, welke tevoren had plaats gevonden. De terugslag is voor Pruisische Consols het scherpst geweest. Daarentegen is de belangstelling voor buitenlandsche fondsen wel zeer groot geworden. Overigens kon ook aan de Deutsche

beurzen tegen het eind van de vorige week een niet onbelangrijke daling van het koerspeil worden waargenomen, toen men begon te twijfelen aan den goeden uitslag van de conferentie te Londen. Hiervan heeft de beurs zich echter spoedig kunnen herstellen.

Te New York is men, ondanks de nog steeds niet gunstige berichten uit de kringen van de industrie, over het algemeen opgewekt gestemd gebleven. De markt wordt gesteund door de opvatting, dat in den aanstaanden herfst een opleving zal worden aanschouwd, eendeels als gevolg van de pogingen, welke in Europa ondernomen zullen worden om tot een definitief herstel te komen, anderdeels onder den stimulans van ruim en goedkoop geld. Men behoeft bovendien in de Unie geen gevaar te koesteren voor een verstroefing van de geldmarkt, zelfs niet als zeer groote eischen gesteld zullen worden. Inmiddels wordt het toch meer en meer als een merkwaardigheid beschouwd, dat de gemiddelde koersen van de voornaamste spoorwegen-industriele aandelen thans hooger zijn dan op eenig tijdstip sedert 1920 het geval is geweest. Het gemiddelde is bovendien slechts fractioneel onder het in 1920 bereikte niveau gebleven. Weliswaar liggen aan deze koersverheffing zeer reële factoren ten grondslag. In de eerste plaats de ruime geldmarkt; in de tweede plaats de voor de Vereenigde Staten gunstige oogst-vooruitzichten, vooral voor die gewassen, wier prijs grootendeels door de wereldmarkten wordt beïnvloed. Hier staan echter ook omstandigheden tegenover, welke niet met zoo groote zekerheid kunnen worden aanvaard. Men beschouwt in sommige kringen den uitslag van de presidentsverkiezingen als zóó vaststaand, dat men er reeds hausse-posities op durft te bouwen en acht het zoo goed als zeker, dat de Amerikaanse nijverheid zeer sterk van Europeesche bestellingen zal gaan profiteren. Gezien het problematieke van de beide laatste omstandigheden, is het begrijpelijk, dat men in bankierskringen langzamerhand eenige terughouding aan den dag begint te leggen.

Ten onzent heeft de markt een vrij rustig verloop gehad. De stemming was als geheel eenigszins verdeeld; sommige afdelingen hebben per saldo koersverliezen moeten lijden, andere hebben een lichte verbetering aangetoond. Nergens echter zijn groote fluctuaties te constataren geweest. Men bleef in afwachting van de besluiten der conferentie van Londen en toen deze eenmaal gevallen waren, viel voor sommige afdelingen eerder een lichte reactie te constataren. Hier, zoo min als in het buitenland, heeft men zich aan overdreven verwachtingen overgegeven, hoewel de grondstemming opgewekt is gebleven.

De beleggingsmarkt is voor inheemsche soorten wederom vast geweest. Wel is de geldmarkt niet meer zoo ruim geweest als gedurende de vorige berichtperiode, doch geld was ook thans nog wel zoo overvloedig en tot zoo lage rente verkrijgbaar, dat staatsfondsen hierin een stimulans moesten vinden. Van de buitenlandsche soorten hebben Russen geen belangstelling meer getrokken; Brazilianen waren iets beter in verband met de bevredigende ontwikkeling daar te lande.

	11 Aug.	15 Aug.	18 Aug.	Rijzing of daling
6 % Nederland 1922	99 ¹ / ₈	100	100 ¹ / ₈	+ ¼
5 % " " 1918	89 ¹⁵ / ₁₆	89 ¹⁵ / ₁₆	89 ¹⁵ / ₁₆	—
4½ % " " 1916	90 ³ / ₈	90 ⁷ / ₁₆	90 ¹ / ₁₆	— 5/16
4 % " " 1916	81 ⁷ / ₈	82 ⁷ / ₁₆	82	+ 1/8
3½ % " "	74 ³ / ₄	—	—	—
3 % " "	67	66 ³ / ₄	66 ⁵ / ₈	— 3/8
2½ % Cert. N. W. S.	53¾	53½	53½	— ¼
7 % Oost-Indië 1921	102 ¹¹ / ₃₂	102 ⁵ / ₁₆	102 ⁵ / ₁₆	+ 1/32
6 % " " 1919	98 ⁷ / ₈	98¾	98 ²⁵ / ₃₂	— 3/32
5 % " " 1915	94	93	93 ¹ / ₈	— 7/8
5 % Rusland 1906	4 ⁷ / ₈	4¼	—	— 5/8
4 % Rusl. bij Hope & Co.	6 ¹⁵ / ₁₆	6 ¹ / ₈	—	— 17/16
4 % Japan 1899	60 ¹³ / ₁₆	60¾	60¾	— 1/16
5 % Brazilië 1895	48¾	48¾	—	+ ½
8 % San Paulo 1921	92 ³ / ₈	92 ⁷ / ₈	93	+ 3/8
6 % Amsterdam 1920	100½	—	101	+ 1/2
7 % Rotterdam 1920	102¼	102 ³ / ₈	102 ¹ / ₁₆	+ 3/16

Op de aandelenmarkt waren bank-aandelen opnieuw vast van toon met aandelen Amsterdamsche Bank aan de spits. Industriële aandelen waren verdeeld, hoewel over het algemeen iets meer vraag in deze afdeling ontstond. In verband met de betere vooruitzichten in Duitsland werden Jurgens-waarden uit de markt genomen, meer in het bijzonder de preferente aandelen.

De Suiker-markt was eerder iets gedrukt, ondanks de vrij stabiele houding van de Cuba-notering.

Petroleum-aandelen werden, wat het hoofdfonds betreft, geleid door de aanwijzingen van het buitenland. Waar de

buitenlandsche beurzen echter geen indicaties van beteekenis hebben gegeven, was ook hier de handel zeer gering en bleven de variaties beperkt. Ook voor Consols ontwikkelde zich geen ruime handel.

Rubber-aandelen varieerden nauwkeurig met de veranderingen in den prijs van het ruwe product te Londen. Toen deze dan ook tegen het einde der berichtperiode van een vastere stemming blijk gaf, konden de meeste koersen zich weder herstellen.

Tabakken waren stil en vrijwel zonder belangstelling op ongewijzigd koersniveau.

	11 Aug.	15 Aug.	18 Aug.	Rijzing of daling
Amsterdamsche Bank	133	132¾	134½	+ 1½
Incasso Bank	97½	98	98½	+ 1
Koloniale Bank	179½	176 ⁷ / ₈	178¼	— 1¼
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	129¼	129	129 ¹³ / ₁₆	+ 9/16
Rotterd. Bankvereniging ..	84	84	84	—
Van Berkel's Patent	59¼	56	59½	+ ½
Gouda Kaarsen	15	14 ¹ / ₈	14¼	— 3/4
Holl. Draad- en Kabelfabriek	50	50	51	+ 1
A. Jurgens' Ver. Fabr. g. aand.	57½	56	57¾	+ ¼
" " " pr. aand.	65	63 ³ / ₈	64 ⁷ / ₈	— 1/8
Leerdam Glasfabrieken ...	25¼	27	24	— 1¼
Philips' Gloeilampenfabriek	319¼	311	315½	— 3¾
Vereenigde Blikfabrieken ..	87½	88	—	+ ½
Vereen. Chemische Fabrieken	44½	44	46	+ 1½
Compania Mercantil Argent.	22¾	21¾	21 ⁷ / ₈	— 7/8
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	168¾	167	167½	— 1¼
Handelsverg. Amsterdam ..	520	514½	515½	— 4½
Handelsverg. Reiss & Co. ...	32½	31¼	32½	—
Int. Crediet- en Handelsverg.				
Rotterdam	188	192½	192½	+ 4½
Linde Teves & Stokvis ...	87	87	87 ⁷ / ₈	+ 7/8
Redjang Lebong Mij. n. Mij.	218	217 ⁷ / ₈	219	+ 1
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	158¾	156	154½	— 3¼
Kon. Petroleum-Mij.	341	339½	339	— 2
Phoenix Oil	91¾	91¼	92	+ ¼
Amsterdam-Rubber-Mij. ...	151¼	148	150	— 1¼
Kendeng Lemboe	176	170½	171½	— 4½
Oost-Java-Rubber-Mij.	223	220	225½	+ 2½
Deli-Batavia Tabak Mij. ...	320	314¼	314½	— 5½
Deli-Maatschappij.	369¾	367½	369	— ½
Senembah-Maatschappij ...	338¾	336	339½	+ ¾

De Scheepvaartmarkt was veel kalmer dan een week geleden, doch de koersen hebben zich vrijwel kunnen handhaven.

	11 Aug.	15 Aug.	18 Aug.	Rijzing of daling
Holland-Amerika-Lijn	86¾	86 ¹ / ₈	85	— 1¼
" " " gem. eig.	70¾	68¾	68¾	— 1¾
Hollandsche Stoomboot-Mij.	27¼	26	25¾	— 1½
Java-China-Japan-Lijn	104	102¾	103½	— ½
Kon. Hollandsche Lloyd ...	9 ¹ / ₈	8	8 ¹¹ / ₁₆	— 7/16
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	78½	76¾	78¾	—
Konink. Paketvaart-Mij. ...	139¾	139¾	139½	+ ¼
Maatschappij Zeevaart	77	76	76	— 1
Nederl. Scheepvaart-Unie ..	129 ³ / ₈	125½	126 ⁵ / ₈	— 2¾
Nievelt Goudriaan	98¾	94	95½	— 2¾
Rotterdamsche Lloyd	129¼	127	125	— 4¼
Stoomv.-Mij. „Nederland” ..	152 ¹ / ₄	152	150¾	— 1½
" " „Noordzee” ..	25	23½	25	—

De Amerikaanse markt was vast in overeenstemming met Wallstreet.

	11 Aug.	15 Aug.	18 Aug.	Rijzing of daling
Americ. Smelting & Refining	71¼	71	74½	+ 2¾
Anaconda Copper	75 ¹⁵ / ₁₆	79 ⁷ / ₁₆	81¾	+ 5 ¹ / ₁₆
Studebaker Corp.	99¾	97	99 ⁷ / ₈	+ 5/8
Un. States Steel Corp.	110¼	109 ³ / ₈	111 ⁹ / ₁₆	+ 1 ⁵ / ₁₆
Atchison Topeka	109¾	—	109¼	— ½
Erie	33	30¾	31 ³ / ₈	— 1 ⁵ / ₈
Southern Pacific	97 ³ / ₄	99¾	—	+ 1½
Union Pacific	145	145½	—	+ ½
Int. Merc. Marine orig. gew.	10 ¹¹ / ₁₆	10¾	11½	+ 1 ¹ / ₁₆
" " " pref.	40 ¹ / ₂	39 ⁹ / ₁₆	41¾	+ 1¼

De geldmarkt is iets minder ruim geworden; prolongatie monteerde tot 2¼ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

18 Augustus 1924.

Na het gunstige rapport over de tarwe-oogst in de Vereenigde Staten, waren er velen, die verwachtten dat ook het Canadeesche officieele oogstbericht een grooteren oogst zou aangeven dan de cijfers die in den laatsten tijd worden

Noteeringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Ayres			Soorten	18 Aug. 1924	11 Aug. 1924	20 Aug. 1923
	Tarwe Sept.	Mais Sept.	Haver Sept.	Tarwe Sept.	Mais Sept.	Lijnzaad Sept.				
16 Aug. '24	133 $\frac{1}{8}$	122 $\frac{1}{2}$	55 $\frac{1}{4}$	15,05	9,95	23,50	Tarwe*	15,25	14,50	11,75
9 " '24	128 $\frac{1}{8}$	114 $\frac{1}{2}$	49 $\frac{3}{4}$	15,10	9,85	23,20	Rogge (No. 2 Western) ..	11,30	11,40	8,—
16 Aug. '23	100 $\frac{1}{4}$	77 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{8}$	10,95	8,40	20,45	Mais (La Plata)	203,—	198,—	176,—
16 Aug. '22	100 $\frac{1}{8}$	59 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{1}{8}$	11,80	7,60	19,40	Gerst (48 lb. malting) ...	260,—	259,—	171,—
16 Aug. '21	122 $\frac{1}{4}$	55 $\frac{1}{8}$	33 $\frac{1}{8}$	18,60 ¹⁾	9,—	22,40 ¹⁾	Haver (38 lb. white clipp.) ¹⁾	12,25 ⁵⁾	11,80 ⁵⁾	9,30
20 Juli '14	82	56 $\frac{1}{8}$	36 $\frac{1}{4}$	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ¹⁾	13,60	13,90	11,—
							Lijnzaad (La Plata) .... ³⁾	449,—	442,—	407,—

1) Per Augustus.

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

*No. 2 Hard/Red Winter Wheat. 4) Donaugerst. 5) Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	10/16 Aug. 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	10/16 Aug. 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	1924	1923
Tarwe	11.537	611.197	470.259	—	18.573	31.086	629.770	501.345
Rogge	4.942	313.027	295.169	—	3.775	485	316.802	295.654
Boekweit	—	13.351	9.937	—	—	—	13.351	9.937
Mais	13.779	458.285	363.826	802	73.773	51.377	532.058	415.203
Gerst	1.557	199.037	132.135	—	28.606	7.842	227.643	139.977
Haver	4.524	118.369	50.259	—	305	533	118.674	50.792
Lijnzaad	6.275	152.542	90.213	—	47.841	48.156	200.383	138.369
Lijnkoek	5.619	136.052	140.658	—	700	—	136.752	140.658
Tarwemeel	1.105	145.897	55.620	—	16.895	3.924	162.792	59.544
Andere meelsoorten	140	4.093	1.344	—	—	—	4.093	1.344

genoemd. Dit is evenwel niet zoo uitgekomen, het cijfer 282 miljoen bushels komt vrijwel overeen met hetgeen verwacht werd, al zijn er ook nog wel veel lagere schattingen genoemd.

De markten toonden dan ook bij het bekend worden van dit rapport weinig neiging tot stijgen noch dalen. Wel begon eenige dagen later weder een stijgende beweging, waarbij allerlei motieven genoemd werden, die elk op zichzelf van weinig belang zijn. Het voornaamste was, dat er door speculanten en handelaren gekocht werd. Er blijven dan ook nog genoeg hausse argumenten over, allereerst dat de Canadeesche oogst nu slechts 282 miljoen bushels geschat wordt, tegen een eendragt verleden jaar van 474 miljoen. Ook heeft men bij de berekening, dat er dit jaar juist voldoende tarwe beschikbaar zou zijn in de exportlanden voor de behoefte der importlanden met niet al te groote cijfers voor deze importlanden rekening gehouden, terwijl toch de oogsten in de meeste importlanden niet al te best zijn uitgevallen. Nieuws hieromtrent hebben wij deze week weinig te vermelden, maar terwijl de vorige week het weer gunstig was in West-Europa, wat maar al te zeer gewenscht was, is het helaas de laatste dagen weer opnieuw begonnen te regenen in de Noord-Zee landen.

In de meeste landen van Europa is de kooplust niet bijzonder groot geweest, vooral in Engeland hield men zich afzijdig omdat men er over voldoende voorraden schijnt te beschikken. Later vermeerde de vraag zeker omdat in den laatsten tijd de verschepingen niet al te groot zijn geweest. Bij de ladingen, die verkocht werden, waren er verschillende groote met Amerikaanse Hard-Winter tarwe, en deze afdoeningen hadden weer een stimulerenden invloed op de Chicago markt. Dat daarna de stemming weer flauwer werd, komt wel doordat de nieuwe oogst met zeer groote hoeveelheden wordt aangevoerd, waardoor het cijfer der zichtbare voorraden snel stijgt. Van de Zuidelijke landen was het vooral Portugal dat belangstelling in tarwe toonde, o.a. door het kopen van twee ladingen Argentijnsche tarwe.

Argentinië was over het algemeen vast gestemd, doch later brokkelden de prijzen nogal af. Men heeft daar een zeer groot deel van den tegenwoordigen oogst uitgevoerd, en hoewel de uitzaai van den nieuwen oogst nog grooter wordt geschat dan verleden jaar, is een grootere opbrengst niet waarschijnlijk, omdat de droogte wel is waar door regens gebroken werd, maar men toch meent, dat meer regen noodig is. Bovendien werd er vorst gemeld, die eenige schade zou hebben berokkend.

Waar zooals bekend de toestand in Oost-Europa ongunstig is, in zoverre of geen export van tarwe wordt verwacht, en Zuid-Australië bij voortdurend klaagt over te weinig regen, al zijn de vooruitzichten in het overige Australië gunstig, daar kan men toch niet al te gerust zijn op de tarwevoorziening voor het aanstaande jaar en dus ook op den loop der prijzen.

Voor Maïs scheen de markt aanvankelijk een langzaam dalende richting ingeslagen te hebben; althans in Europa en dientengevolge ook in Argentinië. De regelmatig groote export van dit land, scheen te veel te worden voor de consumtie in Europa en ladingen die in Europa verwacht werden konden maar steeds geen koopers vinden. Van de verhooging der prijzen in Chicago nam men niet veel notitie, totdat die met 3 en 4 cents per bushel tegelijk zulke afmetingen aannam, dat het ook Europa en vooral Argentinië beïnvloedde. De prijzen liepen toen weer snel omhoog, al was nog steeds de vraag voor spoedige levering niet bevredigend. Chicago liep op van 1,13 $\frac{1}{2}$ tot 1,22 $\frac{1}{2}$ voor September en van 1,03 $\frac{1}{2}$ tot 1,18 $\frac{1}{2}$ voor December. Dit zijn geweldige hoge prijzen voor maïs en de vooruitzichten zijn, dat ook in het komende seizoen Amerika regelmatig van Argentinië zal importeerden. Intusschen wordt deze import in de Staten door de douane-autoriteiten bemoeilijkt in verband met mond- en klauwzeer. De invloed van de politici, die voor de boeren opkomen, zal hieraan wel niet vreemd zijn.

Gerst was aanvankelijk kalm, tengevolge van geleidelijk lagere prijzen in Canada, en een daarmede gepaard gaanden drang om te verkoopen. De schatting van de nieuwe oogst is slechts weinig kleiner dan verleden jaar, zoodat wel een flinke hoeveelheid voor export zal beschikbaar zijn. De Donaulanden bieden slechts zeer weinig gerst aan; voor de geldende hoge prijzen zijn de stoomende partijen niet gemakkelijk te plaatsen. In Noord-Amerika werden later de prijzen weer vaster, waarschijnlijk onder invloed van Maïs. De H a v e roogst wordt in Canada geschat op 379 miljoen bushels tegen verleden jaar 537 miljoen waarop wel eenigszins was gerekend. Toch heeft deze schatting zijn invloed gehad, en over het algemeen zijn de markten vast gestemd. In Platahaver kwamen flinke zaken tot stand.

L i j n z a a d werd weer vast, nadat de prijzen aanvankelijk nog wat waren teruggelopen. De verschepingen naar Europa waren in de afgelopen week al heel gering. De toekomst hangt voor het grootste gedeelte af van de vraag of Noord-Amerika inderdaad den grooten oogst zal krijgen, die de schattingen aangeven. Maar al te vaak moesten de schattingen juist voor het oogsten aanmerkelijk verminderd worden tengevolge van vorst.

SUIKER.

Terwijl gedurende de afgelopen week de suikerprijzen in Amerika verder aantrokken bleven de markten in Europa vrijwel onveranderd met slechts kleine fluctuaties.

De openings- en slotnoteeringen te New York waren voor Spot Centrifugals 5,15 en 5,40, en op de termijnmarkt als volgt:

September	December	Januari	Maart
3,44/3,61	3,52/3,69	3,42/3,48	3,31/3,31

De ontvangsten in de Atlantische havens bedroegen deze

week 41.000 tons, de versmeltingen 64.000 tons en de voorraden 148.000 tons.

Nog steeds wordt alle Cubasuiker, die aan de markt komt, door koopers opgenomen en de laatst betaalde prijs voor prompten afscheep was $3\frac{3}{8}$ \$c. c. & f. New York.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1924 Tons	1923 Tons	1922 Tons
Weekontvangsten 9 Aug. '24.	60.698	17.003	49.360
Tot. sedert 1 Dec. '23-9 Aug. '24	3.541.220	3.301.680	3.591.214
Werkende fabrieken	1	1	7
Weekexport 9 Aug. '24	95.571	37.509	99.565
Tot. sedert 1 Jan. '24-9 Aug. '24	3.005.291	2.822.854	3.080.117
Totale voorraad op 9 Aug. '24	535.929	478.832	548.610

Ook Europa kocht eenige ladingen Cubasuiker.

In Engeland werd de Board of Trade statistiek over Juli bekend gemaakt met de volgende cijfers:

	Juli		Jan./Juli	
	1924 Tons	1923 Tons	1924 Tons	1923 Tons
Import Riet	73.779	61.365	747.912	708.022
„ Geraffineerd ..	41.331	18.726	362.109	261.628
Totaal	115.110	80.091	1.110.022	969.651
Voorraad in Entrepot	195.800	263.650	—	—
„ in Raffinader.	41.850	50.800	—	—
Opbrengst „	82.189	81.587	542.218	544.810
Tot. binnenl. verbruik	158.619	120.350	931.869	852.853
Totale export	10.872	3.796	44.647	35.327
Voorr. op 30 Juni....	1924 { 309.700	1923 { 381.740		
„ „ 31 Juni....	{ 237.650	{ 314.450		

Raffinadeurs verhoogden deze week hunne prijzen in totaal met 9d voor alle posities.

Op Java liep de prijs voor disponibile witte suiker op tot f 15½, terwijl voor latere levering ongeveer f ¼ minder betaald werd. Daarna trad eenige reactie in en is de marktwaarde thans ongeveer f 15, terwijl het verschil tusschen prompte en latere levering hoe langer hoe kleiner wordt. Ook uit den volgenden oogst vonden verdere belangrijke afdoeningen plaats tot de laatste prijzen; vooral voor Muscovados bestond veel belangstelling van de zijde van Japaners, die daarvoor f 11¼ betaalden.

De afscheping gedurende Juli bedroegen volgens officiele gegevens 363.011 tons tegen 332.225 tons in 1923.

Het rendement van 147 fabrieken bedroeg op 1 Augustus ongeveer 7 pCt. meer dan op dat tijdstip in 1923.

Hier te lande werd de markt beïnvloed door het gunstig verloop der Londensche Conferentie. Prijzen trokken aanvankelijk flink aan. Augustus werd tot f 27⅞ en September tot f 26⅞ gedaan, terwijl ook December tot f 22⅞ koopers vond en voor Maart f 22¼ werd geboden. Daarna zakten prijzen echter in en werd Augustus, September, December en Maart aangeboden tot resp. f 26¼, f 26⅞, f 21⅞ en f 22¼, met koopers voor de laatste 2 maanden tot f 21¼ en f 22. De markt sloot prijshoudend met koopers voor Augustus f 26⅞, September f 26¼, December f 22 en Maart f 22¼. De omzet bedroeg ongeveer 6300 tons.

Naar Duitschland werd nog wat Javasuiker afgedaan, doch achteraf blijkt, dat de aankopen van die zijde niet groot geweest zijn. De bedoeling van de tijdelijke afschafing van het invoerrecht in Duitschland was de opgedreven prijzen in het binnenland aldaar te drukken, welk doel met dezen maatregel bereikt werd.

De zichtbare voorraden bedragen volgens Czarnikow:

	1924 Tons	1923 Tons	1922 Tons
Duitschland 1 Juli '24	488.000	516.000	216.000
Tsjechoslowakije 1 Juli '24 ...	113.000	107.000	83.000
Frankrijk 1 Juli '24	78.000	109.000	61.000
Nederland 1 Juli '24	67.000	79.000	90.000
België 1 Juli '24	38.000	35.000	30.000
Engeland 1 Aug. '24	247.000	326.000	351.000
Totaal (Europa) ..	1.031.000	1.172.000	831.000
V.S. Atlant. havens 13 Aug. '24	148.000	121.000	204.000
Cuba alle havens 9 Aug. '24 ..	536.000	499.000	590.000
„ binnenl. 26 Juli '24	523.000	267.000	316.000
Totaal ..	2.238.000	2.059.000	1.941.000

In deze opgave werden voor het eerst opgenomen de voorraden in het binnenland van Cuba, die dit jaar aanmerkelijk grooter zijn dan gedurende de beide voorafgaande jaren. Door het opnemen van dit cijfer winst de opgave der totale zichtbare voorraden aan zuiverheid.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdamp per Aug.	Londen		New York 96 pCt. Centrifugals	
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Augustus		Cuba's 96 pCt. c.l.f. Augustus
15 Aug. '24	f 27 1/16	Sh. 43/6	Sh. 20/6	Sh. 18/-	\$ cts. 5,40
8 „ '24	„ 26 3/16	43/-	20/3	17/9	5,15
15 Aug. '23	„ 26 1/8	60/9	18/6	22/-	5,78
15 Aug. '22	„ 24 7/8	59/9	20/6	19/3	5,25
4 Juli '14	„ 11 11 3/32	18/-	—	—	3,26

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	15 Aug. 1924	8 Aug. 1924	1 Aug. 1924	15 Aug. 1923	15 Aug. 1922
New York voor Middling ...	29,40 c	30,25 c	30,95 c	25,65 c	***
New Orleans voor Middling	26,90 c	27,42 c	28,60 c	24,50 c	***
Liverpool voor Fy Middl. ...	16,94 d	17,38 d	18,18 d	15,51 d*	***

*) Voor ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '24 tot 14 Aug. '24	Overeenkomstige periode	
		1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	51	78	67
„ Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	14	17	22
„ „ t Vasteland.	19	47	42
„ „ Frankrijk ..	14	6	13
„ „ Japan	—	2	26

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	8 Aug. '24	Overeenkomstig tijdstip	
		1923	1922
Amerik. havens	***	***	***
Binnenland	***	***	***
New York	***	***	***
New Orleans	***	***	***
Liverpool	157	119	428

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 13 Augustus 1924.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn de laatste dagen weer iets achteruitgegaan. Op Vrijdag j.l. werd het Bureau Report gepubliceerd, dat de conditie van den oogst aangaf als 67,4, terwijl men algemeen 68 verwacht had. Prijzen werden hierop vaster, doch gingen spoedig weer naar beneden, toen de acreage bekend werd, welke op een oogst van 12.351.000 balen zou wijzen. De dagelijksche weerberichten zijn van grooten invloed op prijzen en tengevolge van droog weer in Texas stegen futures 115 tot 80 punten; hedenmorgen opende Liverpool 35 tot 41 punten hoger. Er wordt vrij veel verkocht, voornamelijk Peruvian. Egyptische katoen is vast en prijzen hiervan zijn stijgende, doch er gaat slechts weinig om; men bericht, dat goede Sakel grades schaarsch en duur zijn.

Door de groote fluctuaties in katoenprijzen is de garenmarkt zeer onregelmatig. Naar de grovere nummers, zoewel Mule als Ringgaren, bestaat weinig belangstelling. Over het algemeen beperken zaken zich dan ook tot kleine partijen voor spoedige levering. Wel bestaat er een goede vraag, doch prijzen zijn op nieuwen oogst gebaseerd, waardoor slechts weinig posten geboekt worden. Egyptische garens zijn vaster, doch ook hierin gaat weinig om. Er zijn wel enkele uitzonderingen en er worden b.v. flinke verkopen van Warp en Doubling Weft cops gerapporteerd; er zou nog meer gedaan kunnen worden, indien het prijsverschil tusschen ouden en nieuwen oogst niet zoo groot was. De exporthandel is kalm en staat voornamelijk onder den invloed van de Londensche Conferentie inzake de oplossing van het Midden-Europeesch conflict.

De ontwikkeling van de doekmarkt wordt tegengehouden door de onzekerheid van den loop van katoenprijzen. Gedurende de afgelopen week zijn er echter wel aanvragen geweest, terwijl ook een gedeelte hiervan geboekt is. Voor West-Afrika en Zuid-Amerika zijn flinke zaken gedaan,

doch. inkoop van het Verre Oosten en Indië zijn van weinig beteekenis geweest. Het is moeilijk de positie van fabrikanten te generaliseeren; het komt zelfs voor, dat een fabrikant, die voor kort nog gebrek aan orders had, thans voor eenigen tijd voldoende gedekt is. Het spreekt van zelf, dat hij er in dergelijke gevallen niet veel voor voelt prijsconcessies toe te staan, zonder welke zaken thans onmogelijk schijnen te zijn.

6 Aug. 13 Aug. Oost. koersen. 5 Aug. 12 Aug.
 Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië 1/5 1/4
 F.G.F. Sakellaridis 25,75 26,35 T.T. op Hongkong 2/4 2/4
 G.F. No. 1 Oomra 11,55 11,55 T.T. op Shanghai 3/3 3/2

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijdendijk.)
 Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
16 Aug. 1924	351.000	32.675	1.205.000	35.000	5 11/32
9 " 1924	349.000	30.925	1.106.000	1)	5 13/32
2 " 1924	316.000	30.975	683.000	1)	5 5/8
16 Aug. 1923	847.000	19.750	1.285.000	21.500	5 5/16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
16 Aug. 1924....	94.000	654.000	194.000	592.000
16 Aug. 1923....	68.000	509.000	177.000	1.161.000

1) Niet genoteerd.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Augustus 1924 in duizenden balen.

	1924	1923	1922	1921	1920
Voorraad in Europa..	1.624	1.840	2.463	1.997	2.220
Stoomend (Brazilie ..	491	421	478	633	275
n. Europa (Oost-Indië.	25	12	7	52	—
	2.140	2.273	2.948	2.682	2.495
Voorraad Ver. Staten	868	797	1.124	1.761	1.783
Stoomend naar } Ver. Staten } Brazilie ..	242	237	229	430	543
	3.250	3.307	4.301	4.873	4.821
Voorraad in Rio	294	890	1.819	1.351	322
" " Santos..	812	1.342	2.481	2.932	1.567
" " Bahia ..	22	11	13	36	19
Totaal	4.378	5.550	8.614	9.192	6.729
Op 1 Juli	5.071	5.340	8.639	8.700	6.750

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 31 Juli 1924.

Importeurs:	Voorr. 1 Jan. 1924	Aanv. tot 31 Juli	Verk. tot 31 Juli	Voorr. op 31 Juli
		(in pakken).		
Burma Handel-Mij.	—	1271	1271	—
H. G. Th. Crone.....	—	2572	2382	190
Edgar & Co.....	—	438	438	—
Van Eeghen & Co.....	—	3302	3290	12
N.V. Handel en Cultuur Mij. v/h. Smidt & Amesz q.q. Edgar & Co's Handel Mij. Soerabaja	115	1550	1665	—
Hand.-Verg. v/h. Reiss & Co.	—	908	908	—
Jacobson v. d. Berg & Co...	—	3214	3214	—
Koning, Teves & Co.	—	856	856	—
Landb. Mij. „Geboegan”...	—	171	171	—
Maintz Productenhandel..	—	1386	1186	200
Mirandolle, Votte & Co...	311	7115	6962	464
Wm. H. Müller & Co.	—	1846	1040	806
Ned. Kolon. Handelsveren.	—	1946	1946	—
Weise & Co.....	33	2180	651	1562
Order.....	—	7402	7402	—
		459	36157	33382
				3234

NEDERLANDSCH-INDISCHE THEE.

(Opgave Pakhuismeesteren van de Thee.)

(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 30 Juni 1924	89.188
Sedert aangevoerd.....	17.091
	106.279
Sedert afgeleverd.....	21.657
Voorraad heden (Entrepôt en Consumtie)	84.622
Waarvan in de eerste hand.....	33.449
Amsterdam, 31 Juli 1924.	

RUBBER.

Ofschoon de markt in het begin der week zich nog door een vaste stemming kenmerkte, trad plotseling een reactie in en de noteeringen zijn belangrijk gedaald. De consumtie trok zich geheel als koper terug, hetgeen de daling nog meer in de hand werkte.

De lagere prijzen zijn echter grotendeels nominaal, aangezien daartoe moeilijk verkoopers te vinden zijn.

De slotnoteeringen luiden:

			einde afgelopen week:
Prima Crêpe	Aug.	71 1/2 ct.	72 1/2 ct.
" "	Sept./Oct.	72 "	74 "
" "	Nov./Dec.	74 "	75 "
Smoked Sheets	Aug.	71 1/2 "	71 1/2 "
" "	Sept./Oct.	72 "	72 "
" "	Nov./Dec.	74 "	73 "

18 Augustus 1924.

COPRA.

De markt was deze week aanvankelijk zeer flauw, doch later kwam er weder meer vraag, vooral voor stoomend goed, waarin tamelijk veel omging.

De noteeringen zijn:

Nederl. Ind. f.m.s.	Juli	afsliding	f. 35 1/2
" "	Augustus	"	" 35 1/2
" "	September	"	" 35
" "	October	"	" 34 1/2

18 Aug. 1924.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Staandaard	Koper Electrolytisch	Tin	Lood	Zink
18 Aug. 1924..	63.15/-	68.10/-	255.17/6	33.2/6	32.15/-
11 " 1924..	64.-/-	69.5/-	253.17/6	32.-/-	31.12/6
1 " 1924..	63.2/6	67.5/-	248.12/6	32.10/-	32.2/6
28 Juli 1924..	63.12/6	68.5/-	244.10/-	33.15/-	33.-/-
20 Aug. 1923..	64.-/-	70.2/6	186.2/6	24. /-	32.5/-
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.**VRACHTENMARKT.**

Veel verandering is er niet gekomen in de algemeene toestand van de vrachtenmarkt in de afgelopen week. De drang van charterers om te bevrachten is niet groot, met het gevolg, dat men nergens een rijzing van eenige beteekenis kan waarnemen.

Van Montreal werd betaald naar de Middellandsche Zee niet beoosten West Italië 4/- per quarter voor een kleine September boot.

Van de Northern range kwamen geen graanbevrachtingen tot stand, doch voor steenkolen naar West Italië werd \$ 2,60 betaald voor een prompte boot en naar Rio de Janeiro \$ 3,15 voor een Augustus boot.

De vraag naar ruimte voor graan van de Gulf is minder dan eenigen tijd geleden.

Van Cuba werden eenige Augustus booten bevracht tegen 20/6 en 20/9 naar U. K./Continent.

De North Pacific zal een betrekkelijk groot aantal booten noodig hebben voor het vervoer van graan gedurende de herfst, doch de aangeboden tonnages is niet gering en voor September werd dan ook een boot tegen een lagere vracht dan welke onlangs betaald werd, afgesloten. Deze bevrachting was op basis van 30/- naar U. K./Continent met volle opties 10/25 September ligdagen.

De vrachten van La Plata hadden eerder neiging tot daling dan tot stijging en voor Augustus ruimte was de vraag beperkt. De laatste bevrachtingen welke tot stand zijn gekomen, zijn op basis van 23/6 naar U. K./Continent voor een boot van middelmatige grootte en 25/- voor een

kleinere boot met de optie Gulf of Noord Amerika tegen dezelfde vracht; beide voor prompte belading.

Voor September wijkten de vrachten niet veel af van bovengenoemde cijfers. 25/- is echter niet te bedingen.

Er is iets meer vraag naar ruimte van het Oosten, doch de lijnbooten hebben voldoende ruimte. Een Augustus September boot werd afgesloten tegen 20/6 on deadweight.

De vrachten van de Middellandsche en Zwarte zee blijven slecht. De vraag naar ruimte voor erts is niet groot.

Van de Donau was de vraag naar ruimte ook gering. De oogst schijnt echter niet tegen te vallen, doch men heeft aldaar te kampen met de transportmoeilijkheden en de geringe diepte van de rivier.

Van de Russische Zwarte Zee havens kwamen geen bevrachtingen tot stand. De bevrachters waren echter bereid om October ruimte op te nemen tegen 11/6 naar het Continent, tegen welk cijfer de reeders echter geen ruimte willen afgeven.

Van Alexandrië is 10/6 te bedingen naar Hull.

De uitgaande vrachten van Wales naar La Plata waren iets beter. Naar Rosario werd 12/3 betaald met optie Santa Fé 13/3 en naar Buenos Aires 11/9.

Van Wales naar West Italië werd een prompte boot van 5000 ton tegen 8/9 afgesloten.

De despatch in Wales is op het oogenblik weer slecht tengevolge van de geringere productie na de holidays.

18 Augustus 1924.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol kanaal	Rotterdam	Engeland
11-16 Aug. 1924	—	13/- ²	—	—	23/6	23/6
4-9 " 1924	—	13/- ²	—	—	25/7	25/7
13-18 Aug. 1923	—	15/3 ²	2.12 ¹	—	18/9	18/9
14-19 Aug. 1922	—	—	11 ¹ / ₄ ³	2/9	23/-	23/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
11-16 Aug. '24	4/7 ¹ / ₂	8/10 ¹ / ₂	10/6	11/9	4/-	5/4 ¹ / ₂
4-9 " '24	4/10 ¹ / ₂	9/-	10/6	11/9	4/-	5/4 ¹ / ₂
13-18 Aug. '23	5/10 ¹ / ₂	9/3	10/-	14/3	4/8	6/6
14-19 Aug. '22	7/-	11/10 ¹ / ₂	13/3	15/3	5/9	7/6
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chill West Europa (salpeter)
	11-16 Augustus 1924..	20/-	25/-	29/9
4 9 " 1924..	20/6	25/-	28/10 ¹ / ₂	29/-
13-18 Augustus 1923..	22/6	36/-	35/-	35/-
14-19 Augustus 1922..	19/10	26/-	30/-	32/7 ¹ / ₂
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

¹) Am. cents per 100 lbs. ²) Per ton d.w. ³) per ton kolen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Overige noteeringen per ton van 1015 KG.

RIJNVAART.

Week van 10 t/m. 16 Augustus 1924.

De aanvoeren in Rotterdam waren tamelijk en bestonden hoofdzakelijk uit erts.

Scheepsruimte bleef schaarsch, aangezien het grootste gedeelte der disponibile schepen ledig naar de Ruhr sleepte om aldaar kolen te laden.

De ertsvrachten bedroegen gemiddeld fl. 0.60 met ¹/₄ en fl. 0.70 met ¹/₂ lostijd.

De waterstand bleef gunstig, in het laatst der week wassend. Naar den Bovenrijn kon op vollen diepgang afgeladen worden.

Het sleeploon bedroeg gemiddeld het 45 cents tarief.

INKLARINGEN.
VLISSINGEN.

Landen van herkomst	Juli 1924		Juli 1923	
	Aantal schepen	M ³ .	Aantal schepen	M ³ .
Binnenl. havens.	2	21.448	1	5.520
Groot-Brittannië	33	258.798	32	258.095
Zweden	—	—	1	1.368
Rusl.-Oostz.hav.	3	5.657	—	—
België	2	2.553	1	268
Portugal ¹⁾	—	—	1	542
Italië ¹⁾	2	2.194	3	1.584
Levant ²⁾	—	—	10	5.344
Rusl.-Zw. Zee ²⁾ ..	13	4.817	—	—
Totaal....	55	295.467	49	272.721
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	35	256.027	34	255
Britsche	7	29.683	5	5.139
Duitsche	2	3.554	4	8.877
Noorsche	1	2.287	—	—
Belgische	9	2.996	6	2.920
Zweedsche	1	920	—	—
Totaal	55	295.467	49	272.721

¹) Bijleggers. ²) Sleepbooten.

(Barend Stofkoper & Co.)

DELFTZIJL.

Landen van herkomst	Juni 1924		Juni 1923	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. Havens.	1	3.407	1	4.022
Groot-Brittannië	6	5.107	2	1.842
Duitschland	14	2.496	15	2.091
Zweden	11	2.793	1	465
Rusl.-Oostz.hav.	—	—	2	765
Finland	14	6.240	6	2.585
Litthauen	1	131	—	—
Vrije Stad				
Danzig	1	68	—	—
Midden-Amerika	1	3.364	—	—
Totaal	49	23.606	27	11.770
Nationaliteit				
Nederlandsche ..	18	6.423	10	3.142
Britsche	3	1.325	—	—
Duitsche	21	8.125	16	4.606
Belgische	—	—	1	4.022
Vrije Stad				
Danzig	2	466	—	—
Zweedsche	3	496	—	—
Vereen. Staten..	2	6.771	—	—
Totaal	49	23.606	27	11.770

(A. van Dijk.)

DÓRDRECHT/ZWIJNDRECHT.

Landen van herkomst.	Juli 1924		Juli 1923	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	14	3.601	6	2.351
Groot-Brittannië	10	1.938	5	864
Duitschland	1	1.090	—	—
Danzig	5	3.105	6	2.128
Denemarken ...	—	—	1	607
België	1	272	3	1.364
Frankrijk	1	1.201	6	3.900
Portugal	1	488	2	1.515
Totaal....	33	11.695	29	12.729
Nationaliteit				
Nederlandsche..	6	1.200	6	3.900
Britsche	16	3.037	5	1.152
Duitsche	9	5.770	16	6.920
Belgische	—	—	1	70
Fransche	1	1.200	1	687
Deensche	1	488	—	—
Totaal....	33	11.695	29	12.729

DE TWENTSCHE BANK

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's-GRAVENHAGE - DORDRECHT - UTRECHT - ZAANDAM

Maandstaat op 31 Juli 1924

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponeerd	f	1.575.000,—
Deelneming in de firma's: B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen; B. W. BLIJDENSTEIN Jr. te Enschede; LEDEBOER & Co., te Almelo, f 7.985.000,—, waarvoor in geld gestort	f	6.435.000,—
waarvoor effecten gedeponeerd	f	1.550.000,—
Deelneming in bevriende Bankinstellingen .... f 10.220.969,84 waarvoor in geld gestort	f	7.513.769,84
waarvoor effecten gedeponeerd	"	2.707.200,—
Effecten van Aandeelhouders gedeponeerd bij bevriende instellingen	"	3.000.000,—
ten eigen gebruik	"	28.827.485,—
Kassa, Wissels en Coupons	"	36.084.685,—
Nederlandsche Schatkistbiljetten en Schatkistpromessen	"	33.281.050,61
Saldo's bij Bankiers	"	28.339.096,88
Prolongatiën gegeven	"	21.912.524,41
Eigen Effecten en Syndicaten	"	12.152.580,—
Credietvereniging	"	8.628.003,58
Af: loopende Promessen	f	59.531.443,22
Af: loopende Promessen	"	18.005.000,—
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldi Rek. Crt. Af: loopende Promessen	f	51.789.449,81
Voorschotten op Consignatiën	"	4.549.035,05
Gebouwen	"	41.526.443,22
	"	47.240.414,76
	"	1.686.334,95
	"	4.666.225,50
	Totaal	f 251.041.178,75

CREDIT

Kapitaal	f	35.500.000,—
Reservefondsen	"	8.584.219,51
Buitengewone Reserve	"	1.800.000,—
Waarborgfonds Credietvereniging	"	5.406.590,—
Reserve Credietvereniging	"	2.353.896,16
Aandeelhouders voor gedeponeerd als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B: Effecten	f	53.644.705,67
Contanten	"	1.565.890,—
in Leen-Depot Effecten	"	9.110,—
Contanten	"	34.518.795,—
Totaal Effecten	"	61.355,—
Totaal Contanten	"	36.084.685,—
Zieken- en Pensioenfonds	"	70.465,—
Deposito's	"	2.069.959,18
Prolongatie-Deposito's	"	41.999.657,44
Saldo te ontvangen en te leveren Fondsen	"	2.974.000,—
Saldi Rekeningen Courant	"	1.736.380,75
" " " voor gelden in het Buitenland ..	f	68.713.020,49
" " " Credietvereniging	"	10.567.659,60
B. W. Blijdenstein & Co., Londen, B. W. Blijdenstein Jr., Enschede en Ledeboer & Co., Almelo	"	5.424.976,59
Te betalen wissels	"	84.705.656,68
Diverse Rekeningen	"	15.109.945,23
	"	10.472.576,73
	"	2.173.147,07
	Totaal	f 251.041.178,75